

Rasowe gołębie, drób, króliki i inne zwierzęta

Internetowy kwartalnik dla hodowców

Nr 32 (październik – grudzień 2021)

© Zdzisław Jakubanis, Manfred Uglorz, Małgorzata Zduńczyk

Redakcja: Manfred Uglorz, Zdzisław Jakubanis

Skład: Manfred Uglorz

Redakcja nie odpowiada za nadesłane teksty i zastrzega sobie dokonanie w nich koniecznych zmian.

Przedruk, odtwarzanie lub przetwarzanie całości lub fragmentów internetowego czasopisma (Rasowe gołębnie, drób, króliki i inne zwierzęta [Internetowy kwartalnik dla hodowców]) w mediach każdego rodzaju wymaga zezwolenia Redakcji.

Wszystkie zdjęcia i rysunki wyłącznie dla celów poglądowych.

All photos and drawings for illustrative purposes only.

Alle Fotos und Zeichnungen dienen nur zur Veranschaulichung.

Na stronie tytułowej: Czarny podpalany (miniatura) – Fot. Zdzisław Jakubanis

niwela@gazeta.pl

Spis treści

Gołębie

Manfred Uglorz, *Saksońska czajka*, 4

Artur Jakubanis, *Tresura gołębi pocztowych w Wojsku Polskim w II RP (cz. 2)*, 10

Drób

Marcin Różewicz, *Lakenfeldzka*, 13

Króliki

Manfred Uglorz, *Marburski niebieskopielaty*, 19

Domowe zwierzęta ozdobne

Manfred Uglorz, *Krasnogonek zebrowany*, 22

Zdzisław Jakubanis, *Rodzime rasy zwierząt gospodarskich (Cd), Świnie złotnickie*, 26

Propozycja wzorców

Włoski pocztowy wystawowy, opracowanie: M. Uglorz, 30

Bawarski wysokolotny, opracowanie: M. Uglorz, 33

Gęś afrykańska, opracowanie: Małgorzata Zduńczyk, 35

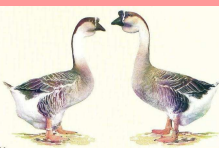
Gęś chińska, opracowanie: Małgorzata Zduńczyk, 37

Gęś kubańska, opracowanie: Małgorzata Zduńczyk, 40

Materiały

Exhibition Homer, angielski szlachetny wystawowy, antwerpski wystawowy, Show Homer, opracowanie M. Uglorz, 43

Kącik filatelistyczny

Opracowanie: Zdzisław Jakubanis, 47

GOŁĘBIE

Manfred Uglorz

Saksońska czajka (EE 469)

N: Sächsische Flügeltaube, F: Pigeon de Saxe à ailes colorées, A: Saxon Wing Pigeon

Grupa V – barwne

Obrączka numer 11

www.bing.com/images/search?view=detailV2&thid=AMMS_47eda2d700dc277c2899f5705053d28d&mediaurl=http%3a%2f%2fupload.wikimedia

Pochodzenie

Gołębie nazywane czajkami, posiadają na czole barwną plamkę i kolorowe skrzydła. W Niemczech najbardziej znane są czajki turyńskie oraz czajki saksońskie, mniej zaś czeskie.

Dzisiaj czajkami saksońskimi nazywamy pewne lokalne rasy, które jeszcze niedawno posiadały swoje odrębne nazwy i wzorce. Obecnie do saksońskich czajek zaliczymy

właściwą czajkę saksońską, wyhodowaną w Saksonii, głównie w Górnych Rudawach, ale także czajkę ryżową, wyhodowaną na Łużycach Górnych (Niemcy) oraz czajkę śląską.

E. A. Terlecki w swojej książce pt. *Chów gołębi*, wydanej w 1907 roku w Lwowie, nazywa gołębie z czółkiem i barwnymi skrzydłami jaskółkami z naczółkiem i uważa, że są to gołębie śląskie. S. Péterfi (*Chów gołębi*, 1977) pisze o czajkach czeskich, saksońskich i śląskich. Wszystkie one mają – według Péterfi’ego duże, bogate w pióra łapcie. Obecnie – według listy ras Federacji Europejskiej – obok czajek czeskich, istnieje tylko czajka saksońska. Dawna czajka śląska bez koronki, a także czajka ryżowa, zo-

www.bing.com/images/search?q=sächsische+flügeltauben

stała włączona do wzorca czajki saksońskiej. Jednak często się zdarza, że w Niemczech hodowcy w rozmowach rozróżniają jeszcze pomiędzy czajką saksońską, zawsze z koronką, a czajką śląską, zawsze bez koronki. Zapytani o czajkę saksońską, odpowiadają pytaniem: Chodzi o czajkę saksońską, czy śląską?

Łużycanie z dumą mówią o swojej czajce, nazwanej w polskim wzorcu, czajką ryżową. Kiedyś występowały także czajki bez czółka, jednakże współczesny wzorec taką odmianę wyklucza.

Nazwa *czajka* nie jest ekwiwalentem niemieckiej nazwy: *Flügeltaube*. Gołębie z kolorowym czółkiem i skrzydłami nazywamy czajkami za naszymi południowymi sąsiadami, Czechami, którzy nazywają gołębia z czółkiem i kolorowymi skrzydłami – *čejka*.

Charakterystyka ogólna

Czajka saksońska jest silnym, o niskiej postawie gołębiem typu polnego, z szeroką koronką i dobrze rozwiniętymi łapcami.

Opis budowy

Głowa czajki jest nieco wydłużona, wyraźnie wysklepiona, a czoło umiarkowanie wysokie. Według wzorca czajka saksońska może mieć stojącą koronkę, wyraźnie zakończoną rozetami, albo może być gładkogłowa (czajka śląska oraz czajka ryżowa). Koronka musi być gęsta, bez ubytków, stojąca i możliwie równa. Słabo rozwinięta koronka, w dodatku bez rozet, lub krzywo osadzona, jest poważną wadą. W głowie na tle białych piór wyraźnie dostrzegalne są żywe, ciemne **oczy**, obrzeżone brwiami. **Brwi** mogą być cieliste, jednakże u odmiany czarnej, czerwonej i żółtej powinny być czerwone.

Saksońska czajka ma **dziób** średniej długości. Dolna część dzioba bezwzględnie musi być koloru cielistego, jednakże górna część dzioba u czarnych czarna, u niebieskich ciemna, u czerwonych i żółtych koloru cielistego, u niebieskopłowych i grochowych niebieskopłowych jasnogłowa. Jakiegokolwiek odchylenia od tej zasady uważa się za

duży błąd, głównie plamistą dolną część dzioba oraz plamki na dziobie u czerwonych i żółtych na górnej części dzioba.

Jeśli saksońska czajka ma być silnym, o niskiej, zwartej postawie gołębiem typu polnego, to jest oczywiste, że **szyja** z dobrze zaokrąglonym podgardlem musi być średniej długości, dobrze wypełniona i szeroka, **pierś** zaś wysklepiona, nieco wysunięta do przodu.

Długa i wąska szyja, zapadnięta pierś są **wadami dyskwalifikującymi gołębia**.

Plecy saksońskiej czajki są stosunkowo długie i szerokie, szczególnie w ramionach i lekko opadające. Jeśli do tego dodamy, że **skrzydła** powinny być także długie, silne, przede wszystkim szerokie, a **ogon** zwarty, wówczas przed oczyma naszymi jawi się gołąb harmonijnie zbudowany, chociaż krępy, silny, stojący na niskich, szeroko rozstawionych **nogach**.

Nogi, wraz z podudziami muszą być zawsze upierzone, upierzenie zaś nóg tworzy szerokie, bogate w pióra łapcie.

Za błędy uważa się wątpliwą budowę, kanciastą głowę, płaskie ciemię, braki w upierzeniu łapci, lub krótkie pióra w łapciach, obwisłe skrzydła.

www.bing.com/images/search?view=detailV2&ccid=2nk%2bT9Df&id=447345A980AF0374E819B000871CEA0E00739840&thid=OIP.2nk-

Kolory i rysunek

Podstawowym kolorem u czajki saksońskiej jest zdecydowana biel. Kolorowe są: czółko, łapcie i skrzydła z wyjątkiem piór na ramionach, które tworzą szerokie, zaokrąglone białe serce na plecach. Łapcie powinny być kolorowe, ale pióra na podudziach muszą być białe. Kilka kolorowych piór na podudziach nie uznaje się za wadę. Czółko powinno być wąsko osadzone przy biało przypudrowanych, gładkich woskówkach, ale ku górze rozszerzające się, a więc w kształcie gruszki. Sięgać może najwyżej środka oczu, natomiast nie może bokami dotykać brzegów brwi.

U czajki saksońskiej spotykamy się z bogactwem kolorów. Saksońskie czajki hodowane są w następujących, podstawowych kolorach: czarnym, czerwonym, żółtym i niebieskim. Wymaga się, aby kolory były zdecydowane, czyste i nasycone, bez jakichkolwiek niewłaściwych odcieni. Czajki czarne, żółte, czerwone i niebieskie mają białe pasy na skrzydłach. Takie są najbardziej popularne. Czajki niebieskie mogą też być z czarnymi, a niebieskoptowe z ciemnymi pasami. Ale występują także czajki czarne, czerwone, żółte, niebieskie i niebieskoptowe bez jakichkolwiek pasów.

www.bing.com/images/search?q=sächsische+flügeltaub

Czajka śląska

Często spotykane są także saksońskie czajki z białymi łuskami na skrzydłach. Czarne łuskowate obowiązkowo powinny mieć rysunek zięby na lotkach. Ponadto niebieskie i niebieskoptowe czajki mogą mieć tarcze grochowe. Od pewnego czasu na wystawach można zobaczyć czajki o delikatnym, różowosiarkowym kolorze, a także miedziane. Kolor czarny, czerwony i żółty powinien być czysty i błyszczący, a niebieski i niebieskoptowy jasny i równomiernie rozłożony, łuskowate zaś ze zewnątrz przebarwionymi lotkami. Białe pasy obowiązkowo powinny być czyste, bez rudego nalotu, możliwie wąskie, o prostej linii, przechodzące równolegle przez całe skrzydła. Białe pasy u niebieskich i niebieskoptowych posiadają delikatne, ciemne obrzeżenie od strony ogona.

Osobnego omówienia wymagają tzw. czajki ryżowe, głównie hodowane na Łużycach Górnych. Ich polska nazwa nie jest przekładem niemieckiej, ale doskonale opisuje te interesujące gołębie. Występują one jedynie w dwóch kolorach: czerwonym i żółtym. Właściwie czajki ryżowe mają tarcze grochowe. Plamy powinny być możliwie duże, dlatego jaśniejsze końce piór są małe, dlatego skrzydła czajek łuzycosaksońskich wyglądają, jakby zostały posypane ryżem. Pigment na lotkach występuje

jedynie wzdłuż stosiny, co sprawia, że przy złożonych skrzydłach lotki są jasne. Także łapcie są jasne, lecz nie mogą być białe. Górna część dzioba jest ciemna lub jasno rogowa.

Jest rzeczą oczywistą, że czajki saksońskie jako gołębie barwne, muszą mieć prawidłowy rysunek i kolor. Jednak pamiętać należy o pewnych prawidłowościach, występujących w populacji czajek saksońskich. Otóż kolor czarny, czerwony i żółty u czajek z białymi pasami oraz z białymi łuskami na tarczach skrzydeł nie jest tak intensywny i błyszczący, jak u czajek z jednolitymi tarczami na skrzydłach. Ponadto kolor niebieski u samic jest nieco ciemniejszy aniżeli u samców. Prawidłowość ta jest genetycznie uwarunkowana.

Wady w rysunku i kolorze, to niewłaściwie ukształtowane czółko, białe pióra w lotkach, kolorowe pióra w ogonie, białe plamy na skrzydłach, nieczyste kolory, a u czajek ryżowych ciemne lotki

Czajka ryżowa - fot. Autora

Uwagi dotyczące hodowli

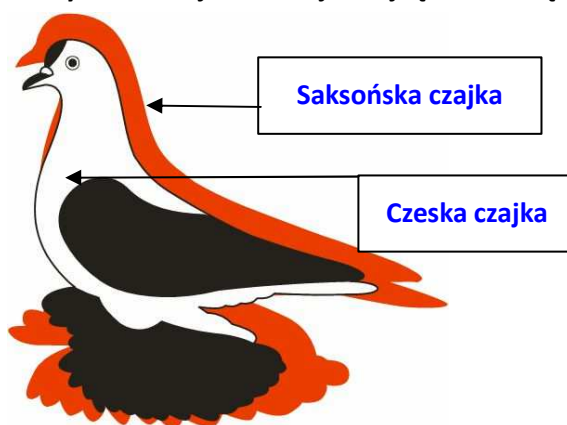
Od czajek saksońskich wymaga się, aby miały duże, pełne łapcie. Takie łapcie nie tylko utrudniają chodzenie, dojście do karmnika z ziarnem, ale bardzo często ulegają zniszczeniu. Najlepiej czajki trzymać osobno, albo z innymi łapciastymi gołębiami. Wejście do miejsca gniazdowania powinno być dostatecznie szerokie, a przede wszystkim odpowiednio usytuowane powinny być miejsca spoczynku. Najlepiej, aby miały one kształt koła, umieszczonego w odpowiedniej odległości od ściany (około 25 cm).

Pióra w łapciach dość często łamią się, ale zjawisko to nie występuje wtedy, kiedy gołębie są właściwie, optymalnie karmione i otrzymują odpowiednią ilość składników

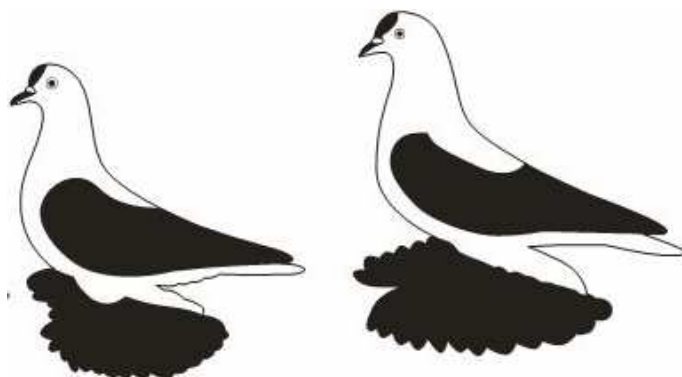
mineralnych, albo w gotowych preparatach, albo w czystej, odpowiednio rozdrobnionej glinie, którą gołębie chętniej zjadają i to w dość dużych ilościach.

Czeska Republika jest naszym południowym sąsiadem. Polscy hodowcy głównie hodują saksońskie czajki. Aby nie dochodziło do krzyżowania saksońskiej czajki z czajką czeską, warto zwrócić uwagę na podstawowe różnice między czeską a saksońską czajką. Krzyżowanie tych czajek z sobą psuje obie rasy.

Porównanie sylwetki czajki czeskiej z czajką saksońską

Porównanie głowy, serca i postawy

Głowa czajki saksońskiej jest wyraźnie zaokrąglona i ma kształt owalu. U czajki czeskiej głowa jest zaokrąglona, jednak czoło jest wyraźnie podniesione. Podgardle u czajki czeskiej jest bardziej zaokrąglone.

Białe serce na skrzydłach u czajki czeskiej nie jest zbyt wielkie, u czajki saksońskiej zaś jest szerokie, zaokrąglone i powinno się zamykać.

Postawa: Czajka saksońska jest wyższa od czajki czeskiej.

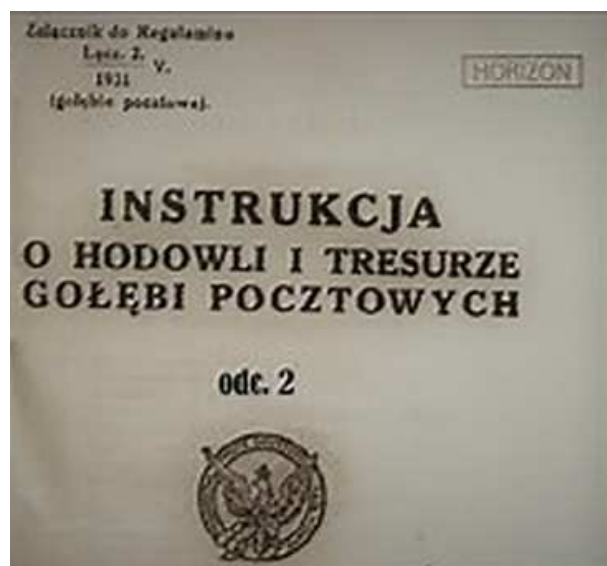
Rys. wyłącznie dla celów poglądowych z materiału szkoleniowego Martina Smetany.

Tresura gołębi pocztowych w Wojsku Polskim w II RP (cz. 2)

Wykorzystanie gołębi pocztowych w Wojsku Polskim znalazło swój wyraz w wydaniu specjalnej instrukcji, dotyczącej ich utrzymania, wykorzystania i tresury. Instrukcja ta została ujęta w Regulaminie wojsk i oddziałów łączności – Część V. Gołębie pocztowe, wydany przez Ministerstwo Spraw Wojskowych i wdrożony w dniu 11 sierpnia 1931 roku rozkazem Szefa Sztabu Głównego WP, oraz załącznika do tegoż Regulaminu.

W myśl Regulaminu, gołębie pocztowe zostały zaliczone do żywych środków łączności, wykorzystywanych wyłącznie uzupełniająco, gdyby zawiodły środki techniczne

lub nawiązanie łączności innymi środkami byłoby utrudnione. Założono, że system gołębników obejmie zarówno gołębniki stacjonarne, służące do zapewnienia łączności na dalszych odległościach na całym obszarze państwa, jak też uzupełniania stanu hodowli, jak i gołębniki polowe, mające zapewniać łączność w strefie przyfrontowej, na krótkich odległościach. Te ostatnie miały mieć trądkę konną, ewentualnie samochodową, pozostając w stałej łączności telefonicznej z odpowiednim dowództwem.

Założono, że wykorzystanie zwierząt znajdujących się w gołębnikach polowych wymaga ich przyzwyczajenia się do danej lokalizacji. W zależności od tego, czy gołąb pochodził z danego gołębnika, czy też był gołębiem obcym, konieczne było przyswojenie go w danym terenie w czasie od 1-2 do nawet 14 dni. Pozwalało to na wykorzystanie zwierząt do łączności w promieniu do 10 km od gołębnika.

Przesłanie meldunku polegało na umieszczeniu go w specjalnej tulejce, znajdującej się na prawej nodze gołębia. Z zasady, do przekazania jednego meldunku wykorzystywano jedno zwierzę. Jednakże założono, że jeśli między miejscem wypuszczenia gołębia a gołębnikiem znajdował się las, należało wypuścić dwa gołębie z tym samym meldunkiem, czekając z wypuszczeniem drugiego ze zwierząt do czasu, aż pierwsze zniknie z pola widzenia.

Przestrzegano też zasady, by wypuszczać gołębie w dobrą pogodę – wykluczono wypuszczanie ich w czasie burzy, silnych opadów, mgły, zadyмки śnieżnej. Nie należało wypuszczać też gołębi w nocy, bowiem założono, że powrót gołębia do gołębnika w porze nocnej ma charakter przypadkowy.

Za najbardziej rasową odmianę gołębia pocztowego uznano belgijskiego gołębia pocztowego. Uznano, że posiada wszystkie pozytywne cechy użytkowe, zaś krzyżowanie go z gołębiami innych ras poczytano za szkodliwe.

Co oczywiste, konieczne było zapewnienie odpowiedniej, stałej obsługi gołębników. Określono, że pielęgniarzami mieli być szeregowi „łagodnego usposobienia, lubiący przyrodę i mający zamiłowanie do hodowli”. Pielęgniarz powinien starać się między innymi „wzbudzić w gołębiami przywiązanie do swojej osoby”. Było to uzasadnione celem osiągnięcia pożądaných wyników hodowli, a takie mogły mieć miejsce tylko przy przestrzeganiu zasad umiejętnego obchodzenia się ze zwierzętami.

Do obowiązków szeregowego należało codziennie posprzątanie gołębnika, w tym dokładne oczyszczenie z kału cel gniazdowych, półek wypoczynkowych oraz podłogi. Codziennie należało też wyczyścić poidła, korytka na pokarm i kuwety kąpielowe, a raz w tygodniu należało je wyszorować piaskiem i odkazić. Odkazanie podłogi miało następować raz w miesiącu, zaś całego gołębnika – w połączeniu z jego pobieleniem – dwa razy do roku.

Wszelkie zmiany we wnętrzu gołębnika należało ograniczać wyłącznie do najpotrzebniejszych, uzasadniając to przywiązaniem gołębia do uporu w jego przyzwyczajeniach oraz posiadania „poczucia własności”.

Dzienna stawka żywieniowa dla dorosłego gołębia wynosiła 40 gramów mieszanki, która składała się (w różnych proporcjach, w zależności od okresu) z nasion strączkowych, zbóż, za które również uważano grykę, jak też siemienia lnu, konopi i rzepaku. W okresie karmienia młodych oraz w czasie lotów z gołębników polowych, stawka żywieniowa była zwiększona do 45 gramów. Raz w tygodniu należało podawać zielonkę – posiekaną trawę, sałatę lub szpinak. Przestrzegano, by nie zwiększać stawki, co mogłoby skutkować tyciem gołębia, jak też jej nie zmniejszać, by zwierzęta nie uległy osłabieniu.

Oprócz tego, zwierzęta miały dostawać „gruz słony wapna”, składający się z drobnoziarnistego żwiru rzecznoego, tłuczonej cegły, starego tynku, skorupki jajek, węgla drzewnego, soli kuchennej oraz – w miarę możliwości – z tłuczonych muszli. Mieszanka ta miała być dostępna dla gołębi cały czas.

Podawanie pokarmu miało odbywać się o stałych porach, zimą dwukrotnie, zaś latem trzykrotnie. Wieczorna porcja pokarmu miała być najobfitsza. Zalecono, by przed karmieniem gwizdać na gołębie, dzięki czemu miałyby one wyrobiony odruch powrotu do gołębnika, jak też zabroniono gwizdania do innych celów.

Woda do picia miała być dostępna stale, wyłącznie w pojnijkach automatycznych – w innych naczyniach tylko w razie braku tychże pojników.

Do obowiązków pielęgniarza należało również zapewnienie gołębiom stanowisk do kąpieli, która latem miała być dostępna codziennie, zwłaszcza dla zwierząt powracających z lotów, zaś zimą – przynajmniej dwa razy w tygodniu.

Opracowanie: Artur Jakubanis

Zobacz: Kwartalnik nr 30, s. 14nn.

Cd w następnym numerze.

DRÓB

Marcin Różewicz

Lakenfeldzka

N: Friesenhuhn; **F:** Poule de Frise, **A:** Friesian Chicken

Pochodzenie: Fryzja (Niderlandia)

Obrażki: kogut o \varnothing 15, kura o \varnothing 14 mm.

Historia rasy

Dokładana data powstania i wyodrębnienia kur lakenfeldzkich jako rasy nie jest znana.

Fot. Artur Jakubanis

Trudno jest także podać konkretną lokalizację i obszary jej powstania, ponieważ jest to nadal kwestią sporną. Kompromisowo podaje się trzy kraje pochodzenia: Belgię, Holandię oraz Niemcy. W 1835 roku na terenie dzisiejszej Westfalii w regionie belgijskim wokół Zottegems, widywane były kury o charakterystycznym dla tej rasy kontrastowym, czarnobiałym upierzeniu. Według różnych źródeł rejony geograficzne, na których powstała ta rasa, to West-

falia i Hannover w Niemczech lub wioska Utrecht Lakerveld w Holandi. Prawdopodobnie od tej drugiej lokalizacji rasa mogła wziąć swoją obecną nazwę w języku niemieckim, holenderskim a także angielskim jako lakenvelder. Najstarsze źródła literaturowe podają, że w okolicach Utrechtu oraz wsi Lakerveld, występowały stada w typie dzisiejszych kur lakenfeldzkich. Takie ptaki widywano tam od 1797 roku. Jest to najstarsza wzmianka o tej rasie w tym rejonie dostępna w literaturze. Nazwa rasy mogła wziąć się także od holenderskiego słowa lakenvel co w tłumaczeniu oznacza białą kartkę w kratkę.

Kury rasy lakenfeldzkie po raz pierwszy zostały sprowadzone do Stanów Zjednoczonych w 1900 roku i zostały oficjalnie wpisane do amerykańskiego standardu drobiu.

Pierwsze stowarzyszenie hodowców tej rasy zostało założone na terenie Niemiec w 1967 roku. Obecnie istnieje także klub hodowców tej rasy w Wielkiej Brytanii i Stanach Zjednoczonych. Największy jednak udział w hodowli i propagowaniu tej rasy ma Holenderskie Stowarzyszenie Hodowców Lakenvelder i Vorverk (Lakenvelder-en Vorwerkhoender), które zrzesza hodowców kur obu ras. Dzięki wysiłkom hodowców zrzeszonych w klubie udało się także utrwalić i zarejestrować w Holandii nową odmianę kur lakenfeldzkich, a mianowicie niebieską (fot. 2). Możliwe jest również uzyskanie nowych wariantów barwnych w obrębie rasy takich jak splash lub czekoladowej.

Fot. 1. Wystawa Holenderskiego Stowarzyszenia Hodowców. Prawy górny róg logo.

(Źródło: <https://www.lakenvelder-vorwerkclub.nl/2018/01/keuringsverslag-Lakenfelckas-oneto-europashow/>)

Oprócz formy standardowej, istnieje także forma miniaturowa tej rasy, różniąca się masą i rozmiarami ciała, powstała w 1937 – 1939 roku hodowana była w regionie Twente na terytorium Holandii. Hodowlą odmiany miniaturowej zajmował się niemiecki hodowca Borger, który formę tę uzyskał krzyżując duże kury lakenfelckie z belgijską rasą kur miniaturowych bassete oraz brodacami karłowatymi. Niektóre źródła, jako miejsce powstania miniaturowej formy lakenfeldzkiej podają Holandię oraz Hamburg w Niemczech, a za datę ich wytworzenia podają rok 1972.

Rasą, w której wytworzeniu brały udział kury lakenfeldzkie są forwerki. Kury o podobnym pokroju i upierzeniu jednak z tą różnicą, że u rasy vorwerk na tułowiu zamiast upierzenia w kolorze białym – tak jak u lakenfeldzkich, występuje kolor złoty. Pierwsze kury rasy forwerk pojawiły się na niemieckiej wystawie w 1912 roku, a krótko później została uznana oficjalnie za rasę.

Charakterystyka

Cechą wyróżniającą lakefeldzkie spośród wielu innych, jest niewątpliwie kontrastowe czarnobiałe upierzenie. Jest ono również oryginalnie rozmieszczone. Głowa oraz szyja, a także ogon są czarne, tułów ma natomiast białą barwę. We wszystkich krajach kury tej rasy uznawane są wyłącznie z wyraźnie zaznaczonym i charakterystycznym rozmieszczeniem czarnej i białej barwy upierzenia. Na tych częściach ciała, gdzie powinni występować wyłącznie czarne upierzenie (głowa, szyja i ogon) nie powinno być białych piór (fot. 4). Taki sam wymóg, dotyczy również tułowia, gdzie upierzenie powinno być wyłącznie czystej barwy białej. W praktyce natomiast spotyka się wiele osobników

mających pewne wady pod kątem wymienionych cech. Zazwyczaj na głowie, tuż za grzebieniem u kur występują białe pióra. Często również na grzbiecie pojawiają się pojedyncze czarne pióra. W większości dotyczy to głównie kur, rzadziej kogutów. Cecha ta powinna być brana pod uwagę przez hodowców tej rasy, zarówno podczas zakupu pierwszych ptaków jak i późniejszej selekcji materiału hodowlanego. Jest to szczególnie ważne w przypadku, gdy ptaki będą wystawiane na wystawach drobiu ozdobnego, gdzie oceniane są pod kątem posiadanych cech charakterystycznych dla rasy ujętych w standardzie.

Fot. 2. Kogut i kury nowej niebieskiej odmiany (po lewej). Na zdjęciu znajduje się również para kur standardowej odmiany czarnej oraz kogut splash. (Autor: M Różewicz)

Mimo, iż większość ras posiada wiele odmian barwnych w swoim obrębie, to nie udało się uzyskać chociażby podobnie upierzonej odmiany barwnej innej rasy jak charakterystycznie dla kur lakenfeldzkich upierzenie.

Lakenfeldzkie reprezentują typ lekki, ponieważ kury były wykorzystywane jako nio-ski. Tułów jest u nich nieco wydłużony, skrzydła przylegają mocno do ciała, nieco opuszczone w dół. Sterówki są dość długie czarnej barwy, a sam ogon noszony jest dość wysoko. Kształtem przypomina nieco wachlarz. U koguta dodatkową ozdobą są szerokie i łukowato wygięte w dół sierpowki. Nogi są barwy sinoniebieskiej. Głowa jest

mała z pojedynczym grzebieniem o 5 –7 ząbkach. Zausznice są barwy białej. Oczy natomiast mają kolor w odcieniu pomarańczowoczerwonym do brązowego. Masa ciała dorosłego koguta wynosi 2,25 – 2,7 kg. Standard europejski określa masę ciała dla koguta od 1,75 do 2,25 kg. Masa ciała kury wynosi około 2,0 kg. Europejski standard określają masę ciała kury od 1,5 do 2,0 kg. Forma miniaturowa osiąga niższą masę ciała odpowiednio dla płci: kogut waży 0,9 kg, kura 0,8 kg. Średni procent zapłodnienia jaj kształtuje się na poziomie 94%, natomiast wylęgowość z jaj nałożonych 95%.

Młode pisklęta po wykluciu mają żółtą barwę puchu z szarocarnym nalotem na grzbiecie oraz głowie. Charakterystyczny dla rasy rozmieszczenie czarnobiałego upierzenia młode ptaki uzyskują około 12 – 14 tygodnia życia (fot. 3), a więc stosunkowo późno można przeprowadzić selekcję. We wcześniejszym okresie rysunek upierzenia bywa „rozmyty”.

Rasa jest niezwykle aktywna i ruchliwa. Wskazane jest zatem umożliwienie im poruszania się po możliwie dużej przestrzeni. Obserwacja stada tych kur poruszającego się po trawniku jest jego prawdziwą ozdobą. Ponieważ kury te mają żywy temperament i zdolność lotu, dlatego niezbędne są wysokie ogrodzenia lub podcinanie im lotek. Niewątpliwie największą populację kur tej rasy posiadają kraje, które miały duży udział w jej powstaniu czyli Holandia oraz Niemcy. Rasa ta cieszy się również popularnością w Wielkiej Brytanii i Stanach Zjednoczonych, gdzie na wystawach można spotkać dość licznych przedstawicieli tej rasy. W Polsce jest to jednak rasa wciąż mało liczna, choć widoczne jest pewne zainteresowanie nią hodowców.

Fot. 3. 12. tygodniowe kurczęta lakenfelckie (od lewej kurka po prawej kogucik)

Pisklęta tej rasy dość szybko się opierają, a 6 tygodniowe kurczę posiada w pełni wykształcone upierzenie. Z racji ich ruchliwości, jeśli pogoda na to pozwala warto jak najwcześniej umożliwić im korzystanie z wybiegu. Musi on mieć odpowiednio wysokie ogrodzenie lub zabezpieczenie siatką na górze, aby kurczęta samodzielnie go nie opuściły.

Żywnienie nie nastęrcza problemów. Zazwyczaj podaje się im paszę przemysłową, przeznaczoną dla kurcząt nieśnych, uzupełnianą o mieszankę zbóż. Mając możliwość korzystania z zielonego wybiegu bardzo chętnie pobierają zielonkę, zioła oraz owady i bezkręgowce, które stanowią cenne uzupełnienie diety. W przypadku, gdy kury będą wystawiane konieczne jest ich zaobrączkowanie, obrączkami o rozmiarze: 16 dla kury, 18 dla koguta. Należy tego dokonać maksymalnie do 12 tygodnia życia. W późniejszym okresie może być to trudne lub nawet nie możliwe. Pierwszych jaj od młodych kurek tej rasy można spodziewać się około 21 tygodnia życia. Początkowo mają one niską masę jednak wraz z wiekiem ich masa zwiększa się.

Fot. 4. Kura o poprawnym pokroju, jednak z wadami dotyczącymi ubarwienia upierzenia na szyi i ogonie

Walory użytkowe

Ogólnie wśród kur, ze względu na użytkowość wyróżnia się typ, nieśny, mięsny oraz ogólnoużytkowy. Kury lakenfeldzkie zaliczono niegdyś do ogólnoużytkowych, dostar-

cząły dość dużej ilości jaj w warunkach chowu ekstensywnego, a jednocześnie nadmiar kogutów przeznaczany był na ubój. Obecnie rasa ta nie ma znaczenia gospodarczego, jednak w warunkach chowu przydomowego kury te znoszą znaczną ilość jaj. W zależności od żywienia i warunków utrzymania jedna nioska tej rasy może dostarczyć od 120 – 160 jaj o masie około 55 gram. Ich skorupka może mieć barwę od czysto białej do lekko kremowej. Udział skorupy w stosunku do masy znoszonego jaja wynosi około 8%. W treści jaja białko stanowi około 36,5g, co przekłada się na 62% udział w masie znoszonego jaja. Jako dość dobre nioski rzadko wykazują instynkt kwoczenia i raczej nie wysiadują jaj. Chociaż zdarzają się osobniki które wykazują ten instynkt. Ze względu na bardzo żywy temperament, dużą samodzielność w zdobywaniu dodatkowych źródeł pokarmu na wolnym wybiegu oraz ruchliwość, kury te nie znalazły zastosowania w produkcji nieśnej. Jest to rasa amatorska polecana tym hodowcom, którzy oprócz walorów ozdobnych chcą uzyskać pewną ilość jaj konsumpcyjnych na własny cel. Oprócz dostarczania produktu w postaci jaj, kury te utrzymuje się ze względu na aspekt ozdobny i samej przyjemności obcowania z tymi ptakami.

*Radosnych, pełnych uśmiechu i pokoju Świąt Narodzenia Bożego
oraz dobrego, bez zmartwień i lęku o przyszłość Nowego Roku*

życzy

Redakcja Kwartalnika

KRÓLIKI

Manfred Uglorz

Marburski niebieskopopielaty

N: Marburger Fey; F: Lapin de Marbourg; A: Rabbit of Marbourg

Fot. według wzorca niemieckiego z 2004 roku

Grupa: rasy małe

Pochodzenie: Marburg (Niemcy)

Genotyp: ABcdg/ABcdg

Pochodzenie

Na początku XX wieku L. Peters z Marburga w jednym z miotów samicy hawana (brązowych), znalazł kilka młodych, które kolorem futerka znacznie odbiegały od królicząt o właściwym ubarwieniu (brązowym). Postanowił je dać 11-letniemu chłopcu z sąsiedztwa, które po pewnym czasie dał je swojej ciotce, Sandermann. Pani Sandermann uznała, że zwierzęta są tak piękne, że warto je dalej hodować i postarać się o uznanie nowej rasy o nazwie Merburger fey (marburski niebieskopopielaty). Po skojarzeniu z sobą otrzymanych królików, ciotka chłopca otrzymała więcej królików identycznych

z rodzicami, a więc o kolorze niebieskopopielatym (srebrzystym). Barwa futerka przypominała barwę cenionych wówczas futerek wiewiórek syberyjskich, o handlowej nazwie 'fey'. Pani Sandermann osiągnęła sukces. Nie tylko jej nowa rasa została uznana w Niemczech w roku 1916, ale w bardzo krótkim czasie stała się bardzo popularna.

W owym czasie hodowcy królików próbowali wyhodować króliki, których futerka będą przypominać futra dzikich zwierząt. Tu i ówdzie hodowano króliki o futerku podobnym do futerka syberyjskiej wiewiórki, ale były one zbyt małe lub stanowczo za duże (np. holenderskie gouwenaary, angielskie lilaki, czy szwajcarskie niebieskopopielate). Króliki pani Sandermann miały wielkość optymalną.

Powstaje pytanie, dlaczego w populacji królików brązowych (hawana), niespodziewanie pojawiły się króliki pod względem barwy futerka w niczym nie przypominające futerka rodziców. Wzór genetyczny królików hawana wygląda następująco: AAbbccDDgg, a wzór marburskiego AAbbccddgg.

<http://www.rabbitdaisy.de>

Można więc sobie wyobrazić, że Recesywny gen czynnika rozcieńczenia 'd' był niewykryty w niektórych rodach królików hawana na początku XX wieku (AAbbccDdgg). Ale gdy przypadkowo zwierzęta z recesywnym genem rozcieńczającym zostały skojarzone ze sobą, to część królicząt tych rodziców miały futerka nie przypominające futerka rodziców, a więc nie były brązowe, lecz niebieskopopielate.

Można więc sobie wyobrazić, że Recesywny gen czynnika rozcieńczenia 'd' był niewykryty w niektórych rodach królików hawana na początku XX wieku (AAbbccDdgg). Ale gdy przypadkowo zwierzęta z recesywnym genem rozcieńczającym zostały skojarzone ze sobą, to część królicząt tych rodziców miały futerka nie przypominające futerka rodziców, a więc nie były brązowe, lecz niebieskopopielate.

1.0 – AAbbccDdgg x 0.1 – AAbbccDdgg		
AAbbccDdgg (50% brązowe recesywne)	AAbbccDDgg (25% brązowe dominujące, dające 100% potomstwa brązowego)	AAbbccddgg (25% niebieskopopielate, dające 100% potomstwa niebieskopopielatego)

Charakterystyka ogólna

Marburskie niebieskopopielate należą do 3. grupy (małe), jednak w tej grupie należą do jednych z największych, dlatego są popularniejsze aniżeli holenderskie gouwenaary. Posiadają piękną budowę, odziedziczoną po królikach hawana.

Waga

Idealna waga marburskiego niebieskopopielatego wynosi od 2,75 do 3,25 kg. Minimalna waga wynosi 2,25 kg. Waga powyżej 3,25 oraz poniżej 2,75 kg uważana jest za wadę.

Miesięczne przyrosty królicząt kształtują się następująco:

Miesiąc:	1	2	3	4	5	6
Waga:	0,4	0,9	1,3	1,8	2,2	2,5

Opis budowy

Marburskie niebieskopopielate posiadają przysadzisty korpus, o równej linii grzbietowej i dobrze zaokrąglony tył korpusu. Jednocześnie mają mocne kończyny, z czego przednie wystarczająco są długie, aby pomiędzy brzuchem a podłożem powstał wyraźny prześwit. Krótka szyja sprawia, że głowa usytuowana jest bardzo blisko tułowia.

Na krótkiej i szerokiej głowie – u samic nieco delikatniejszej – dobrze uwłosione uszy powinny być stabilne i harmonizujące z resztą ciała. Idealny rozmiar uszu wynosi od 9,5 do 11 cm. Oczy u królików marburskich są niebieskoszare, ze źrenicą nieco karminową, pazurki zaś barwy od jasnorogowej do ciemnorogowej.

Wady w budowie

Do wad zalicza się słaby, źle ukształtowany korpus (wydłużony), zbyt długie i cienkie nogi, wąską i długą głowę, obwisłe i nieowłosione uszy oraz niewłaściwa długość uszu (mniejsze niż 9,5 cm i dłuższe niż 11).

<http://www.konijnenrassen.nl/>

Struktura i opis barwy okrywy włosowej

Futerko powinno być dobrze wyrównane; niezbyt krótkie i nie za długie uwłosienie. Idealna długość okrywy włosowej wynosi około 2,5 cm.

Okrywa włosowa powinna być bardzo gęsta i dobrze powinny być widoczne włosy ościste. Kolor okrywy włosowej na brzuchu nie powinien się różnić od koloru górnej części korpusu.

Kolor sierści na brzuchu u marburskich jest jednak nieco matowy.

Kolor okrywy włosowej określa się jako niebieskopopielaty. Nie powinien być zbyt ciemnoniebieski, a raczej bardziej jasno niebieski, lecz także nie całkowicie popielaty. Woal na futerku powinien być lekko brązowy, a okrywa włosowa powinna połyskiwać nieco srebrzyście, jednak nie może przypominać koloru okrywy włosowej królików wielkich jasnosrebrzystych.

Wady w owłosieniu

Wadą jest niedostatecznie gęste owłosienie, także na brzuchu; mało elastyczne, także mało elastyczne włosy ościste. Zbyt ciemny kolor niebieski, bez brązowego woalu, lub zbyt ciemny brązowy woal, dużo białych włosów w podstawowym owłosieniu, niewła-

ściwe kolor oczu i pazurków. Zamiast połysku lekko srebrzystego, włosy wyraźnie srebrzyste, o okresowym zabarwieniu.

DOMOWE ZWIERZĘTA OZDOBNE

Manfred Uglorz

Krasnogonek zebrowany

Systematyka

Nazwy:	Łacińskie:	Polskie:	Inne:	
Gromada:	<i>Aves</i>	ptaki	Angielska:	Plum-headed Finch
Rząd:	<i>Passeriformes</i>	wróblowe	Czeska:	Batilda pruhovaná
Rodzina:	<i>Estrildidae</i>	astrylidowate	Francuska:	Diamant modeste
Rodzaj:	<i>Aidemosyne</i>	<i>Aidemosyne</i>	Niemiecka:	Zeresamadine
Gatunek:	<i>Aidemosyne modesta</i>	Krasnogonek zebrykowany	Rosyjska:	Полосатая амадина

EKOLOGIA

❖ Zasięg występowania

Krasnogonek zebrowany jest ruchliwym, o budowie stosunkowo krępej, o mocnym dziobie i długim ogonie ptakiem, mierzącym około 15 cm. Wyróżnia się spośród australijskich astrylid tym, że nie jest tak kolorowy jak inne wróblowate ptaki Australii. Występuje w subtropikalnych siedliskach w stanie Queensland i śródlądowej Nowej Południowej Walii. W swojej ojczyźnie, chociaż jest ptakiem dość powszechnym, to jednak – jak większość ptaków w Australii – podlega ochronie. Ochronie podlega głównie dlatego, bowiem występuje na niezbyt wielkim obszarze australijskiego kontynentu.

Krasnogonki zebrowany żyją około siedmiu lat.

W Polsce często krasnogonek zebrowany jest nazywany – w odróżnieniu od zeberki zebrykiem – a to w związku z pewnym podobieństwem w rysunku obu ptaków. Jednak nie trudno odróżnić od siebie te dwa australijskie ptaszki. Spotkać można także inne nazwy, jak np. zięba wiśniowa, czasem zęba śliwkowa.

www.bing.com/images/search?q=Cherry+Finch&mmreqh

❖ Zajmowane stanowisko

Krasnogonek zebrowany zajmuje dość różnorodne środowiska, jednak zawsze w niewielkiej odległości od zbiorników wodnych. Widuje się je także w parkach i sadach; wtedy często jako pojedyncze pary.

www.bing.com/images/search?q=Cherry+Finch&mmreqh
(także pozostałe zdjęcia)

Poza okresem lęgowym gromadzą się w znacznie większe stada, dochodzące do kilkuset osobników. Więzy między samczykiem i samiczką jest bardzo silna, szczególnie w okresie lęgowym, przejawiająca się nie tylko w przebywaniu w bliskości, ale także w wzajemnych pieszczotach.

MORFOLOGIA

Gruby dziób krasnogonka zebrowanego jest koloru brunatnoszarego, czasem brunatnoniebieskiego, czasem nawet czarnego, skoki jego są ciemnobrunatne lub szarobezowe, oczy zaś ciemnobrązowe.

W upierzeniu krasnogonka zebrowanego przeważają różne odcienie brązu. Kark, plecy, skrzydła oraz ogon są ciemnobrązowe. Na ogonie kolor brązowy jest zdecydowanie ciemny. Pozostałe części upierzenia zebryka, a mianowicie policzki, szyja, klat-

ka piersiowa i brzuch są koloru beżowego, jednak w środkowej części brzucha i na podogonie beż przechodzi w biel.

U samców występuje brunatnordzawy śliniaczek i plama na czole tego samego koloru. U samicy brak śliniaczka, a jeśli występuje to jest bardzo jasny i mały, a plama na czole jest zdecydowanie mała.

Znana jest mutacja brunatnoplowa.

HODOWLA

❖ Pomieszczenia do hodowli

Zebrzyki można hodować w klatkach, jednak dość obszernych oraz w woliarach. W klatkach hodować należy tylko jedną parę. Lubią raczej duże woliery, w których tolerują inne ptaki astrylidowate. Potrzebują pomieszczeń, do których dociera światło słoneczne. Nie znoszą pomieszczeń zimnych i wilgotnych.

Nie jest konieczna obecność traw, a jeśli już decydujemy się na trawy w woliarach, to należy je posadzić w doniczkach. Niszczą one trawy, dlatego doniczki z trawami należy co pewien czas wymieniać, aby zniszczone rośliny się zregenerowały.

samiczka

samczyk

❖ Pokarm

W swojej ojczyźnie zebrzyki żywią się nasionami traw, małymi owadami i młodymi roślinami. W klatkach i woliarach należy je karmić mieszankami nasion przeznaczonymi dla kanarków. Nie można ograniczyć się do nasion prosa i kanaru. Czym bogatsza karma w różnorodne nasiona, tym lepiej. Od czasu do czasu należy podawać krasnogonkom zebrowanym nasiona skiełkowane. Kiełkujące nasiona mają większą wartość odżywczą, przede wszystkim są bogate w witaminę E.

Niezbędny jest także pokarm w postaci zielonek. Skarmiać można jarmuż, gwiazdnicę, buraki ćwikłowe, liście gorczycy itp. Unikać należy szpinaku, bowiem może on doprowadzić do niedoboru wapnia.

Należy także podawać pokarm pochodzenia zwierzęcego. Wskazane jest podawanie małych larw mączniaka, a także drobno pokrojone jajko kurze lub przepiórka japońskiej.

❖ Rozmnażanie

Najlepiej połączyć w pary ptaki, które ukończyły pierwszy rok życia. Ale nie zawsze zebrzyki dobiorą się po naszej myśli. Najlepiej, aby same dobrały się w pary. To gwarantuje lepszy sukces.

W klatce, w której mają się rozmnożyć zebrzyki, należy umieścić otwartą budkę. Lepiej jeśli umieszcza się w niej dwie budki lęgowe, o wymiarze 12,5 x 12,5 x 15,00 cm. Wtedy ptaki same dokonają miejsca wyboru gniazdowania, co skutkuje w szybsze przystąpienie do uwicia gniazda. Nie wolno zapomnieć o dostarczeniu ptakom odpowiedniego materiału, jak nitki wełniane, włókien z owocu kokosa i drobnych, suchych, niedużych kawałków trawy.

Zebrzyki składają każdorazowo od 3 do 6 jaj, które wysiadują rodzice. Po 13 dniach wykluwają się pisklęta, które karmione są przez rodziców. Po trzech tygodniach opuszczają one gniazdo, ale jeszcze przez pewien czas karmione są przez dorosłe ptaki. Po uzyskaniu pełnej samodzielności, młode należy usunąć z klatki.

Zdjęcia: <http://prachtfinken-lexikon.de/zeresamadine.htm>

Rodzime rasy zwierząt gospodarskich – cd.

Rodzime rasy świń

Świnie złotnickie

Twórcą rasy złotnickiej pstrej oraz złotnickiej białej jest prof. Stefan Alexandrowicz, który materiał wyjściowy świń zakupił w latach 1949 – 50 od repatriantów z Wileńszczyzny, którzy osiedlili się w woj. olsztyńskim. Świnie te w większości były mieszańcami świni wielkiej polskiej długouchej, pochodzącej z Wileńszczyzny i świni polskiej krótkouchej (ostrouchej), z przewagą długouchej oraz domieszką świń wielkich białych angielskich. Świnie te cechowały się mocnym kośćcem, silnym owłosieniem, dużą odpornością na warunki środowiskowe i choroby zakaźne, dobrze wykorzystywały pasze gospodarskie oraz pastwisko. Miały dobrej jakości słoninę i mięso.

Nazwa świnie złotnickie powstała w 1962 roku od nazwy miejscowości Złotniki, gdzie znajdował się Rolniczy Zakład Doświadczalny (RZD), podległy Wyższej Szkole Rolniczej (WSR) w Poznaniu, gdzie były wprowadzone prace hodowlane z tymi świniami. W wyniku prac hodowlanych wyodrębniono dwie rasy świń: świnie złotnicką pstrą (złp) w typie mięsno-słoninowym i świnie złotnicką białą (złb) w typie mięsnym.

Świnia złotnicka pstra

Świnia złotnicka pstra (złp) została przeniesiona z powrotem do woj. olsztyńskiego ze względu na obowiązującą wtedy rejonizację hodowli świń w Polsce. Świnie te umieszczono w ZD PAN w Popielnie i PGR Parcz, gdzie hodowlę prowadzono systemem pastwiskowo - szałasowym. Świnie złotnicką pstrą (łaciątą) można odróżnić od świni puławskiej m.in. po ubarwieniu, ponieważ ma więcej białego koloru. W tym czasie zapoczątkowano krzyżowanie złotnickiej pstrej z belgijską rasą świń pietrain (petrę) w celu poprawienia umięśnienia szczególnie szynki.

27 grudnia 1962 roku Minister Rolnictwa rozporządzeniem nr 38 wprowadził obowiązek prowadzenia ksiąg hodowlanych zwierząt zarodowych dla obu ras świń złotnickiej. W grudniu 1982 roku zniesiono rejonizację hodowli ras świń w Polsce, co umożliwiło utworzenie chlewni zarodowych w innych województwach. W 1984 roku świnie rasy złotnickiej pstrej objęto hodowlą zachowawczą jako rodzimą rasę świń w Polsce. Celem takiego działania było zachowanie odrębności genetycznej tej rasy świń.

Znaczący rozwój hodowli tych świń w Polsce występował do lat 90-tych XX wieku, kiedy to pod koniec lat 90-tych nastąpił spadek liczebności pogłowia tych świń ze względu na niechęć czynników oficjalnych do rasy, co spowodowało zniechęcenie hodowców do hodowli tych świń.

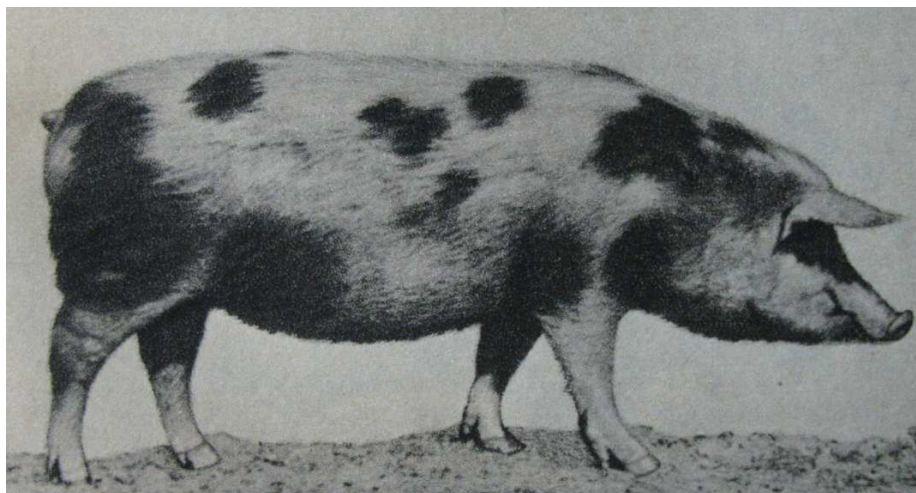
Efektem tego był spadek loch w tej populacji świń do 48 sztuk w roku 2000. To, że rasa przetrwała jest zasługą profesorów z AR w Poznaniu, którzy wystąpili do Ministra Rolnictwa z pismem o utrzymanie tej rasy świń. Minister wydał zezwolenie na prowa-

dzenie ksiąg hodowlanych świń rasy złotnickiej pstrej. Od roku 2001 stan pogłowia świń złotnickich systematycznie wzrastał, by w roku 2002 wynosił około 100 loch, a w roku 2010 przekroczył 1000 sztuk loch stada podstawowego.

Powodem wzrostu hodowli tej rasy świń były potrzeby produkcji wysokiej jakości, przetuszczonej szynki, które pochodziły z tuczników tej rasy świń.

W ostatnich latach stan pogłowia świń złotnickich pstrych ulegał wahaniom, od spadku do tendencji wzrostowych, by na koniec 2019 osiągnąć stan 1182 lochy i 30 knurów stada podstawowego.

Pogłowie rasy zlp utrzymywane było w 7 województwach, głównie północnej części Polski.

Locha rasy złotnickiej pstrej – Zootechniczny słownik encyklopedyczny, str. 160, 1965.

Od stycznia 2016 roku ze względu na prawne możliwości bezpośredniej sprzedaży produktów rolnych dla hodujących tę rasę świń otwierają się nowe perspektywy. Hodowcy będą mogli produkować z mięsa tych świń wyroby tradycyjne (wędliny) nie tylko na własne potrzeby, ale także, szczególnie w gospodarstwach ekologicznych i agroturystycznych sprzedawać klientom indywidualnym te wyroby.

Wzorzec populacji

Świnie tej rasy są średniej wielkości o masie ciała około 250-300 kg knury i 150-250 kg maciory, o harmonijnej budowie ciała, ale słabym umięśnieniu, które jest poprawiane poprzez krzyżowanie tych świń z belgijską rasą pietrain (petrę) odznaczającą się wybitnym umięśnieniem szynki.

Lochy cechuje dobra młeczność, łagodność i dobra troskliwość macierzyńska. Płodność wynosi około 9 – 10 prosiąt żywo urodzonych w miocie przy jednym do dwóch miotach w roku.

Generalnie są to świnię o wysokiej odporności na trudne warunki środowiskowe, dobrze wykorzystujące pasze o wysokiej zawartości włókna.

Mięso i tłuszcz pozyskiwany od tych świń charakteryzuje się doskonałą jakością i przydatnością technologiczną ze względu na wyższą wodochłonność.

Świnia złotnicka biała (złb)

Została wytworzona na bazie tych samych prymitywnych świń, które dały początek rasie złotnickiej pstrej. Początki hodowli rasy sięgają lat 1946 – 1949, kiedy prof. S. Alexandrowicz przeprowadził na terenie wschodnich i północno-wschodnich powiatów dawnego woj. olsztyńskiego badania monograficzne nad świniami o cechach prymitywnych. Świnie w większości były mieszańcami świni wielkiej polskiej długouchej, pochodzącej z Wileńszczyzny i świni polskiej krótkouchej (ostrouchej), z przewagą długouchej oraz domieszką wielkich białych angielskich. Świnie te cechowały się mocną konstytucją, silnym owłosieniem, wysoką odpornością na warunki środowiskowe i choroby, dobrze wykorzystywały pasze gospodarskie oraz pastwisko. Jakość słoniny i mięsa była bardzo dobra. Mięso tych zwierząt nadawało się do produkcji suchych i trwałych wyrobów masarskich.

Locha rasy złotnickiej białej – Materiały Instytutu Zootechniki w Krakowie

W latach 1949 – 1952 świnie sprowadzono z terenu woj. olsztyńskiego do Rolniczego Zakładu Doświadczalnego (RZD) Złotniki należącego do Wyższej Szkoły Rolniczej (WSR) w Poznaniu, obecnie Uniwersytet Przyrodniczy (UP) w Poznaniu. Łącznie zakupiono 5 knurków i kilkanaście loszek, które użyto do prac hodowlanych.

Początkowo zakupiony materiał charakteryzował się dużym zróżnicowaniem cech pokrojowych i umaszczenia. Przeważały osobniki łaciaste (biało-czarne) oraz białe, występowały jednak zwierzęta czarne, szare, szaro-łaciaste i rude. Duże zróżnicowanie pogłowia pozwoliło na wyodrębnienie dwóch typów świń nazywanych złotnickimi - od miejsca, w którym prowadzono prace hodowlane. Wyodrębniono odmianę białą o użytkowości mięsnej i pstrą o użytkowości mięsno – słoninowej.

Świnie złotnickie odmiany białej początkowo były hodowane na terenie woj. poznańskiego w RZD Złotniki i Przybroda. W pracy hodowlanej stosowano czasami krzyżowanie uszlachetniające poprzez dolew krwi świń rasy szwedzkiej lantras. Dążono do utrzymania jak i poprawy użytkowości populacji uszlachetnianej.

Dalsze prace hodowlane nad rasą złotnicką białą prowadzono wyłącznie na drodze doboru i selekcji oraz racjonalnego żywienia i utrzymania. Po 13 latach pracy hodowlanej rozporządzeniem nr 38 Ministra Rolnictwa z dnia 7.XII.1962 roku odmiany świń złotnickich zostały uznane za rasę złotnicką białą zarejestrowano wtedy na terenie pięciu powiatów woj. poznańskiego. W roku 1968 zniesiono rejonizację dla świni rasy złotnickiej białej umożliwiając jej hodowlę na terenie całego kraju jako świni w typie bekonowym.

Dnia 11.04.2000 roku AR w Poznaniu otrzymała pozwolenie Ministra Rolnictwa na prowadzenie ksiąg hodowlanych świń rasy złotnickiej białej, a po dwóch latach, 11.06.2002 roku Minister Rolnictwa powierzył AR w Poznaniu na prowadzenie ksiąg oceny wartości użytkowej świń złb.

Na koniec roku 2019 stado podstawowe świń rasy złotnicka biała liczyło 1320 loch i 36 knurów.

Lochy świń rasy złb cechują się dobrą płodnością, opieką macierzyńską oraz mlecznością. W miocie średnio rodzą 11 – 12 żywych prosiąt. Zachowując przy tym silną kondycję, odporność na niekorzystne warunki utrzymania oraz wysoką jakość mięsa.

Wzorzec populacji

Jest to rasa średnia do dużej, o masie ciała dorosłych świń 250 – 300 kg u knurów i 200 – 250 kg macior.

Są to świnię w typie mięsnym, o harmonijnej budowie ciała, ale słabo umięśnione. W starszym wieku występuje dymorfizm płciowy, szczególnie knury są o masywniejszej budowie ciała, dłuższej sierści na grzbiecie, średnio dużej głowie i ryju z dużymi kłami.

Podobnie jak hodowcy świń rasy złp, tak i hodowcy świń rasy złb mają od 2016 roku uprawnienia do produkcji i sprzedaży bezpośredniej wyrobów mięsnych w gospodarstwach ekologicznych i agroturystycznych klientom indywidualnym. Świnie te nadają się do tuczu intensywnego, mimo średnio szybkiego tempa wzrostu.

Świnie rasy złotnickiej białej, podobne jak i rasy złotnickiej pstrej i puławskiej powinny być chronionej ze względu na to, że są efektem pracy polskich naukowców co stanowi świadectwo kultury materialnej narodu polskiego.

Opracowanie i zdjęcia: Zdzisław Jakubanis

Opracowano na podstawie materiałów Instytutu Zootechniki w Krakowie.

Praca zbiorowa, *Zootechniczny słownik encyklopedyczny*, 1965

Ewald Sasimowski, *Zarys szczegółowej hodowli zwierząt*, 1973

WZORCE

Włoski pocztowy wystawowy (EE 70)

N: Italienesche Schaubrieftaube, F: Voyageur Italien d'exposition;
A: Italian Beauty Homer; Wł: Viaggiatore Italiano

Pochodzenie

Około 1900 roku we Włoszech, podjęto pracę nad powstaniem włoskiego pocztowego wystawowego. Materiałem wyjściowym były gołębie pocztowe powyżej średniej wielkości, z mocno rozwiniętymi woskówkami.

Charakterystyka ogólna

Jest to krzepki, dobrze umięśniony, zwarty gołąb typu wystawowego, o umiarkowanie wyprostowanej postawie, o zaokrąglonej głowie, charakteryzującej się dobrze rozwi-

niętymi woskówkami w kształcie dwóch klinów, które powiększają się wraz z wiekiem gołębia.

Charakterystyka rasowości

Głowa:	mocna, proporcjonalna do wielkości gołębia, z profilu delikatnie zaokrąglona, bez załamania od czoła do karku, rozszerza się lekko w kierunku potylicy i łagodnie łączy się z szyją.
Oczy:	z jaskrawoczerwoną tęczówką; gołębie białe mają czarne oczy.
Brwi:	składają się dwóch koncentrycznych okręgów, jasnego koloru, przy-pudrowane.
Dziób:	mocny, dobrze zamykający się, obie części są o jednakowej wielkości; linia między górną a dolną częścią dzioba musi przechodzić przez środek oka; u czarnych, niebieski z czarnymi pasami i niebieskich grochowych jest czarny, u czerwonych z pasami i czerwonych grochowych również czarny; u srebrzystych, srebrzystych z pasami, srebrzystych grochowych w kolorze rogowym; u białych cielisty; u pstrokatych i magnani zgodny z kolorem tła.
Woskówki:	dobrze rozwinięte, widziane z boku mają klinowaty kształt, zaczynają się zaraz za czubkiem dzioba, stopniowo wznoszą się i rozszerzają w kierunku czoła i kończą się nieco za nasadą dzioba; u młodych gołębi mają delikatną, regularną strukturę i są przedzielone podłużnym rowkiem; u dorosłych stopniowo zwiększają swoją objętość, ale bez tworzenia nieregularnych narośli na obu częściach dzioba; u dorosłych dozwolona jest niewielka brodawka na dolnej części dzioba.
Szyja:	średniej długości, mocna i pełna na styku z tułowiem, stopniowo zwęża się ku górze; podgardle dobrze zaokrąglone, bez żyły.
Pierś:	zaokrąglona, pełna, lekko wystająca do przodu.
Płecy:	szerokie w ramionach, zwężają się w kierunku ogona, nieco pochylone.
Skrzydła:	mocne, szerokie, dobrze zakrywające płecy; lotki spoczywają na ogonie i nie sięgają końca ogona.
Ogon:	dobrze zwarty i wąski, stosunkowo krótki, z plecami tworzy prostą linię; nie dotyka ziemi.
Nogi:	średniej długości, mocne, bez piór; podudzia mocne.
Upierzenie:	ściśle przylegające do ciała, napięte, twarde.

Kolory

Niebieski pasami, niebieski grochowy, srebrzysty, srebrzysty z pasami, srebrzysty grochowy, czerwony grochowy, czarny, biały, magnani, nakrapiany, czerwony, czarny pstroglowy, srokaty.

Kolory i rysunek

Kolory powinny być czyste, chociaż nie są one decydującym elementem przy ocenie. U gołębi czarnych z pstrą głową, czarne pióra przeplatają się białymi w stosunku do 50%. Magnani mogą mieć kolor tła o różnej intensywności.

Duże wady

Za słaby kościec, noszone poziomo, za krótkie lub za długie i za wąskie plecy; głowa wąska, spłaszczona lub kanciasta; dziób długi, cienki i spiczasty, nie domykający się; słabe lub zbyt porowate woskówki, o nierównym kształcie; zbyt grube brwi; długi i szeroki ogon; skrzywiony mostek; wyblakły kolor oczu.

Dane do oceny

Ogólny wygląd – figura i postawa – kształt głowy – dziób i woskówki – oczy i brwi – upierzenie i kolor.

Obrączka numer 9.

niebieski

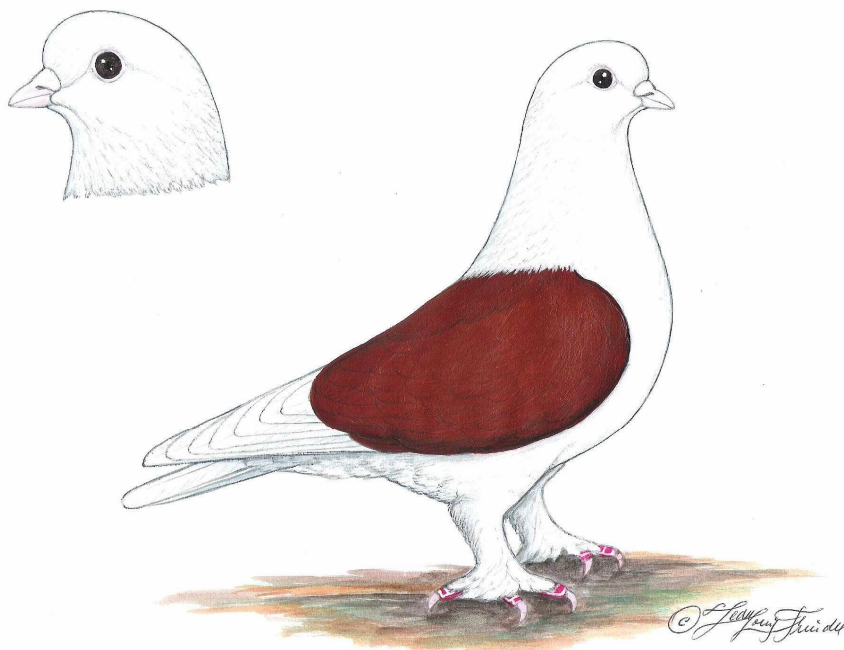

magnani

www.pigeontype.info/2018/07/22/italian-beauty-homer-pigeons/

Bawarski wysokolotny (EE 984)

N: Bayerischer Hochflieger, F: Haut-volant de Bavière, A: Bavarian Highflyer

Pochodzenie

Wyhodowany w Straubingu, w Dolnej Bawarii (Niemcy) około 2000 roku z gołębi lotnych i perskich wysokolotnych.

Charakterystyki ogólna

Średniej wielkości wysokolotny gołąb, z gęstym i o średnio miękkim upierzeniu, gładkogłowy, w pończoszkach.

Charakterystyka rasowości

Głowa:	zaokrąglona owalna, podniesione czoło, gładka.
Oczy:	ciemne.
Brwi:	delikatne i jasne.
Dziób:	mniej niż średniej długości, w kolorze cielistym; woskówki słabo rozwinięte.
Szyja:	średniej długości, szeroka u podstawy, zwężająca się w kierunku łowy, podgardle niespecjalnie mocno zaokrąglone.
Pierś:	szeroka, dobrze zaokrąglona.
Pleczy:	opadające, szerokie w ramionach, lekko zwężające się w kierunku ogona.
Skrzydła:	nieco luźnie noszone, spoczywające na ogonie, nie sięgające końca

	ogona, w łokciach przykryte piórami piersi.
Ogon:	noszony w linii pleców, zwarty.
Nogi:	średniej długości, pończoszki, pazurki jednak nie są przykryte.
Upierzenie:	gęste, miękkie i przylegające.

Kolory

Czerwony i żółty.

Kolor rysunek

Podstawowy kolor biały, kolorowe są pokrywy na skrzydłach, możliwe także pióra skrzydełek; białe lotki w liczbie od siedmiu do dwunastu. Nieliczne kolorowe pióra na podudziach dozwolone.

Duże wady

Duże uchybienia w rysunku, więcej niż dwa białe lotki różnicy w skrzydłach, czerwone brwi, nieupierzone skoki i palce, łapcie i sępie pióra, obwisłe skrzydła.

Dane do oceny

Ogólny wygląd – sylwetka i postawa – upierzenie – głowa, dziób i oczy – rysunek i kolor.

Obrączka numer 9

czerwony

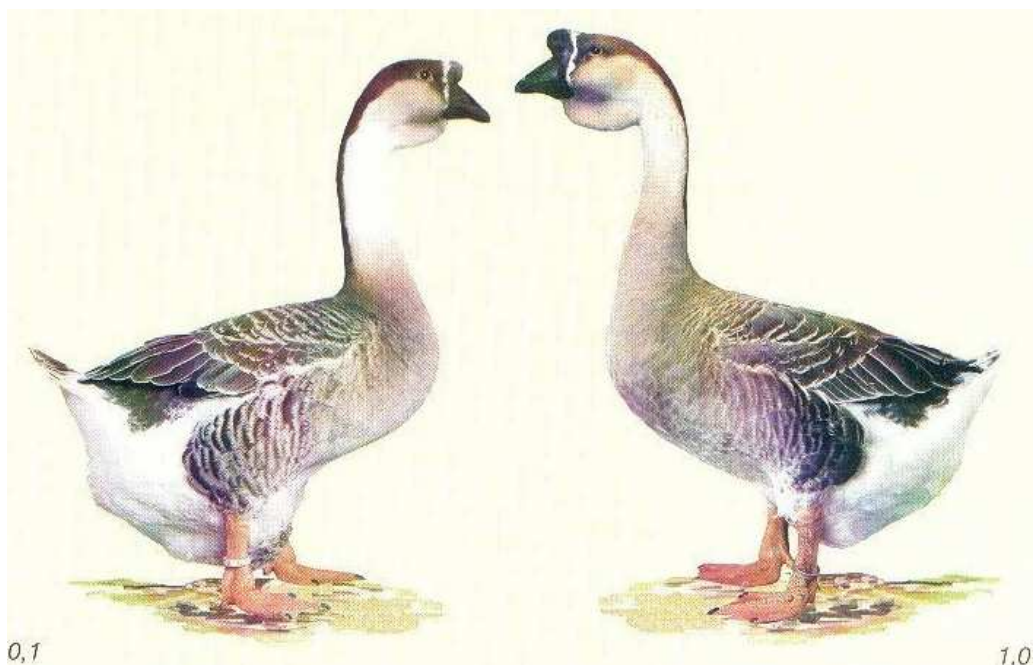

magnani (wzorzec z 2011 nie przewiduje)

www.vdt-online.de/taubenrassen/tuemmlertauben/bayerische-hochflieger

Gęś garbonosa afrykańska

D – Afrikanische Höckergänse, F – Oie caronculée d'Afrique, GB – African goose

źródło: <https://svdeutschergaensezuechter.hpage.com/gaenserassen/afrikanische-hoeckergaense.html>

Pochodzenie

od dzikiej gęsi łabędzionosej, łabędziowej (*Anser cygnoides*). Udomowiona w Azji Północnej. Sprowadzona do Ameryki Północnej i Europy przez Afrykę (Madagaskar) w XVIII wieku.

Wrażenie ogólne

Duża, ciężka, przysadzista gęś o szerokim tułowi i wyprostowanej postawie.

Cechy rasowości gąsiora

Tułów:	wydłużony; szeroki w ramionach; podbrzusze nie zwisa, ale jest lekko podkasane.
Grzbiet:	linia grzbietu lekko opadająca do ogona.
Pierś:	szeroka; zaokrąglona; noszona lekko uniesiona.
Brzuch:	pełny; dobrze rozwinięty, z wyraźną podwójną fałdą brzuszną, dobrze zamkniętą z tyłu i nie dotykającą podłoża.
Głowa:	szeroka; zwarta; z wyraźną, mocną, dobrze zaokrągloną sakiewką (fałda skórna na podgardlu).
Dziób:	o wysokim grzbiecie, nad którym znajduje się półkulisty garb, ciągnący się po górną linię głowy, który z wiekiem staje się wyraźniejszy.

Oczy:	duże; o bystrym spojrzeniu; barwa – patrz ubarwienia.
Szyja:	średniej długości; wygląda na nieco grubą; linia szyi prosta.
Skrzydła:	średniej długości; potężne.
Ogon:	krótki; noszony lekko uniesiony.
Podudzia:	umięśnione; prawie zakryte bocznym upierzeniem.
Łapy:	ledwie średniej długości; potężne.
Upierzenie:	gęste i miękkie; ściśle przylegające.

Cechy rasowości gęsi

Gęś jest delikatniejszej budowy i ma mniej rozwinięty garb. Podwójna fałda brzuszna, szczególnie widoczna u starszych ptaków.

Duże wady cech rasowości

Zbyt słaba budowa ciała; pojedyncza fałda brzuszna; brak fałdy brzusznej.

Barwy

1. Szarobrązowa

barwa szara z brązowym odcieniem. Upierzenie ramion, skrzydeł i podudzi kremowo-biało obrzeżone. Przednia część szyi i górna część piersi białawopłowe; pierś płowobrązowa. Na tylnej części szyi od wierzchu głowy do ramion wyraźnie zaznaczony, ciemnobrązowy pas (pręga). Dziób i garb są oddzielone od twarzy wąskim, białym paskiem. Brzuch i podbrzusze białe. Pióra ogona szare z białymi brzegami. Kolor dzioba i garbu czarny. Pomarańczowoczerwony kolor łap. Kolor oczu ciemnobrązowy.

Duże wady: bardzo przydymiony/przyciemniony kolor piersi; żółty kolor na dziobie.

2. Biała

dziób, garb i łapy czerwonawożółte. Kolor oczu niebieski.

Duże wady: różnokolorowe pióra.

Masa ciała: gąsior 8 kg, gęś 7 kg

Minimalna masa jaja wylęgowego: 130 g

Barwa skorupy jaja: biała

Rozmiar obrączki: obie płci 27 mm

Gęś garbonosa chińska

D – Höckergänse, F – Oie caronculée de Chine, GB – Chinese goose

źródło: <https://svdeutschergaensezuechter.hpage.com/gaenserassen/hoecker-gaense.html>

Pochodzenie

od dzikiej gęsi łabędziowej, łabędzionosej (*Anser cygnoides*), udomowiona w Azji Północno-Wschodniej wiele wieków temu. Sprowadzona do Europy z Chin lub Japonii w XVIII wieku.

Wrażenie ogólne

Smukła gęś o wyprostowanej postawie, garbie nad dziobem, łabędziej wygiętej szyi i mocnym upierzeniu; trąbiący głos.

Cechy rasowości gąsiora

Tułów:	wydłużony; szeroki w ramionach; podbrzusze nie zwisające, ale raczej łukowato podciągnięte.
Grzbiet:	górna część wysklepiona; stromo opada do tyłu.
Pierś:	okrągła; noszona wysoko.
Brzuch:	w pełni zaokrąglony; nie ciągnący się; bez fałdy brzusznej.
Głowa:	wydłużona; szeroka; szyja wyraźnie oddzielona (kark/tył głowy wyraźnie zaznaczony).

Dziób:	średniej długości, o wypukłym grzbiecie; półkulisty garb, który wznosi się nad dziobem i biegnie do wierzchu głowy, powiększa się z wiekiem.
Oczy:	wydłużone, wypukłe.
Szyja:	bardzo cienka; długa; wygięta jak u łabędzia.
Skrzydła:	długie; z szerokimi lotkami; dobrze przylegające do ciała; przednia część (nadgarstek) całkowicie schowana w piórach.
Ogon:	krótki; noszony nieco wyżej.
Podudzia:	płaskie, ale umięśnione.
Łapy:	dobre średniej długości; stosunkowo mocne.
Upierzenie:	szttywne w dotyku; ściśle przylegające.

Cechy rasowości gęsi

Gęś jest znacznie delikatniejsza i ma znacznie mniej rozwinięty garb. U starszych ptaków dozwolona jest pojedyncza, prosta fałda brzuszna, niezbyt duża i na środku brzucha.

Duże wady cech rasowości

Niezgrabne ciało; gruba, krótka szyja; słabo rozwinięty garb; podwójna fałda brzuszna; pojedyncza fałda u gąsiora; sakiewka (dopuszczalne nieznacznie wypełnione podgardle).

Barwy

1. Szarobrązowa

barwa szara z brązowym odcieniem. Upierzenie ramion, skrzydeł i podudzi kremowo-biało obrzeżone. Przednia część szyi i górna część piersi białawopłowa; pierś płowobrązowa. Na tylnej części szyi od wierzchu głowy do ramion wyraźnie zaznaczony, ciemnobrązowy pas (pręga). Dziób i garb są oddzielone od twarzy wąskim, białym paskiem. Brzuch i podbrzusze białe. Pióra ogona szare z białymi brzegami. Kolor dzioba i garbu czarny. Pomarańczowoczerwony kolor łap. Kolor oczu ciemnobrązowy.

Duże wady: bardzo przydymiony/przyciemniony kolor piersi.

2. Szaroniebieska

barwa szara z niebieskim odcieniem. Upierzenie ramion, skrzydeł i podudzi szaroniebieskie, biało obrzeżone. Kremowobiały przód szyi i pierś. Na tylnej części szyi od wierzchu głowy do ramion wyraźnie zaznaczony jasnobrązowy pas (pręga). Dziób i garb są oddzielone od twarzy wąskim, białym paskiem. Brzuch i podbrzusze białe. Pióra ogona szaroniebieskie z białym brzegiem. Kolor dzioba i garbu czarny. Pomarańczowoczerwony kolor łap. Kolor oczu ciemnobrązowy.

Duże wady: brązowawy kolor piersi; zbyt ciemnobrązowa pręga; brązowawy nalot na ramionach, skrzydłach i bokach.

3. Biała

kolor dzioba, garbu i łap czerwawożółty. Kolor oczu niebieski. Gęsi białe są zwykle nieco mocniej zbudowane niż szare.

Duże wady: kolorowe pióra.

Masa ciała: gąsior 5 kg, gęś 4 kg

Minimalna masa jaja wylęgowego: 120 g

Barwa skorupy jaja: biała

Rozmiar obrączki: obie płci 24 mm

Rasy gęsi chińskich w Chinach (nazwy ras/odmian zwykle pochodzą od rejonu, w którym występują np. :

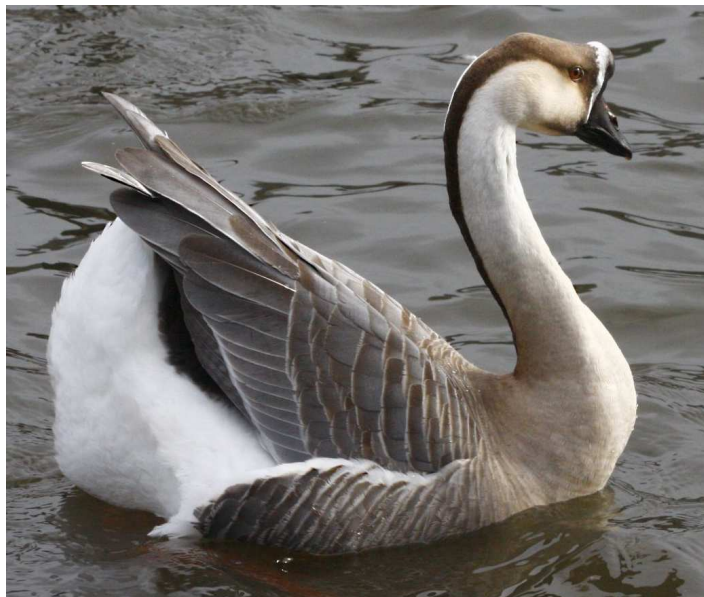
太湖鵞 – biała gęś taihu

永康灰鵞 – szara gęś yongkang

浙东白鵞 – biała gęś wschodnia zhejiang itd.

https://www.sohu.com/a/417380645_305037

* * *

www.bing.com/images/search?q=gęś+chińska&qpv=gęś+chińska&form=IGRE&first=1&tsc=ImageBasicHover

Gęś kubańska – Кубанская гусь

Narodowa Wystawa Zwierząt Hodowlanych – Poznań 2019 – fot. Zdzisław Jakubanis

Pochodzenie

Kubań (Rosja). Rasa wyhodowana przez pracowników Katedry Hodowli Drobiu Instytutu Rolnictwa w Kubaniu w latach 60-tych XX wieku na bazie gęsi chińskiej i gęsi gorkowskich (горьковские гуси).

Cel hodowlany

Wysokowydajna rasa nieśna.

Wrażenie ogólne

Gęś średniej wielkości, z uniesionym piersią, guzem na czole, dość długą szyją i gęstym szaro-ciemnobrązowym upierzeniu.

Cechy rasowości gąsiora

- Grzbiet:** lekko wypukły, opadający w kierunku ogona
- Ogon:** krótki, dosyć wysoko uniesiony.
- Pierś:** zaokrąglona, uniesiona.
- Brzuch:** bez fałdy brzusznej.

Skrzydła:	dosyć długie, ciasno przylegające do ciała.
Głowa:	duża, wydłużona, szeroka, z małą sakiewką (fałdą skórną) pod dziobem.
Oczy:	podługne, ciemnobrązowe, prawie czarne (powieki, brzegi powiek szare).
Dziób:	średniej długości z dosyć dobrze rozwiniętym półkulistym guzem na czole. Dziób i guz są czarne.
Szyja:	długa, cienka, wygięta.
Podudzia:	stosunkowo mocne.
Łapy:	średniej długości, ciemnej barwy, im ciemniejsze tym lepiej (pazury ciemne).
Upierzenie:	gęste.

Ubarwienie

Szaro-ciemnobrązowe – pióra ramion, skrzydeł i podudzi z kremowobiałym brzegiem. Przód szyi i górna część piersi białawe, pierś bladobrązowa. Na wierzchniej (tylnej) części szyi, od wierzchu głowy do ramion, wyraźny ciemnobrązowy pas. Dziób i guz są czarne, oddzielone od twarzy wąskim białym paskiem. Brzuch i podbrzusze (z podogoniem) są białe. Pióra ogonowe szare z białą obwódką.

Dopuszczalne wady: mała, pojedyncza fałda brzuszna u ptaków w drugim roku życia.

Niedopuszczalne wady: niezgrabny tułów. Gruba, krótka szyja. Brak guza na czole lub jego przerost (jak u gęsi chińskiej). Brak sakiewki (fałdy skórnej) pod dziobem lub jego przerost (jak u gęsi chołmogorskich). (Dziób i guz oraz powieki innego koloru niż szare, czyli z pomarańczowymi przebarwieniami.)

Masa ciała: gąsior 5,5-6 kg, gęś 5-5,5 kg

Minimalna masa jaja wylęgowego: 150g

Barwa skorupy jaja: kremowobiała

Nieśność: 75-85 jaj, do 140 sztuk, przez 220-280 dni w roku

Rozmiar obrączki: dla obu płci 24 mm

Na podstawie: <http://www.volp.msk.ru/index.html?menuitem=249&breed=301>

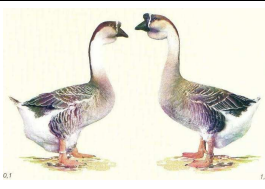
źródło: <https://vseoferme.com/ptitsevodstvo/gusi/kubanske/>

* * *

Powyższe rasy gęsi garbonosych – gęś afrykańską i chińską – można rozróżnić porównując ogólny pokrój i postawę ptaków oraz ich cechy charakterystyczne głowy. Gęsi afrykańskie są cięższe, bardziej siadłe, natomiast chińskie – smukłe, lżejsze, o dłuższych szyjach, a przez to wyższe. Można je odróżnić również po bardziej kulistym i wyższym garbie – chińska oraz większej sakiewce (fałda skóry na podgardlu) – afrykańska. Gęsi biało ubarwione mają dziób, garb, łapy i brzegi powiek – czerwonawożółte. Oczy niebieskie. Gęsi szarobrązowe: dziób i guz – czarne, brzegi powiek – szare (a nie wyraźnie żółte), łapy – pomarańczowoczerwone i ciemniejsze. Oczy ciemnobrązowe. Jeśli guz ulegnie odmrożeniu, może zmienić kolor na pomarańczowy. U gęsi szarobrązowych przebarwienia na żółto są błędem.

gęś chińska

gęś afrykańska

gęś kubańska

MATERIAŁY

Exhibition homer (EE 28)

N: Exhibition Homer, F: Exhibition Homer, A: Exhibition Homer

Pochodzenie: Wyhodowany w Anglii około 1900 roku. **Charakterystyka ogólna:** Gołąb w kształcie klina, silny, lecz nie gruby, o średniej wysokości korpusie, mocnych skokach i podudziach, o długim dziobie, głowie w kształcie klina, płaskim czole i ciemieniu, o śmiałym spojrzeniu, paradnej postawie i proporcjonalnej budowie.

Głowa o długim czole i ciemieniu, które od woskówki aż nieco poza oczy tworzą jedną, prostą linię, a która na końcu głowy jest zaokrąglona, po czym przechodzi w szyję.

Oczy głęboko osadzone, czysto perłowe.
Brwi wąskie, koloru zależnego od ubarwienia upierzenia.

Dziób długi, mocny, tępo zakończony, obie części dzioba jednakowo silne. Dolna część dzioba od strony głowy nieco skrócona i noszona poziomo. Przedłużenie linii między dwoma częściami głowy przebiega tuż pod oczami. Czarny, a tylko u odmian o jasnym upierzeniu dopuszczalny jest kolor rogowy. Woskówki o delikatnej strukturze, nie są zrosnięte z sobą, patrząc z boku nie naruszają linii dzioba, czola i ciemienia.

Szyja noszona pionowo, silna u postawy, zwężająca się w kierunku głowy, podgardle głęboko zaokrąglone, podkreślające zaokrąglenie szyi.

Plecy nie za długie, w formie klina, opadające.

Skrzydła dobrze umięśnione, nie za długie, dobrze przykrywające plecy, w łokciach nieco odstające.

Piers szeroka, pełna, dobrze zaokrąglona i podniesiona.

Nogi niezbyt blisko siebie, nieupierzone, palce dobrze rozstawione.

Ogon lekko opadający, tworzy z plecami jedną linię, dobrze zwarty.

Upierzenie dobrze rozwinięte i mocno przylegające.

Kolory i rysunek: Niebieski z czarnymi pasami, niebieski bez pasów, ciemny, dominujący czerwony, dominujący żółty, niebieskopłowy, czerwonopłowy, żółtopłowy, niebieski grochowy, niebieski ciemno grochowy, niebieskopłowy grochowy, czerwonopłowy grochowy, żółtopłowy grochowy.

Wszystkie kolory czyste, pasy przez całe tarcze i równolegle biegnące. Grochowe o równo rozłożonym i kontrastującym rysunku.

Duże wady: Niezdarny, długi, wąski oraz gąbczasty korpus, spiczasty; nie dobrze zamykający się dziób; linia głowy zakłócona przez woskówki; nietypowa budowa głowy z załamaniem i wgłębieniami; perliste brwi, żyła, mało rozstawione nogi, luźne upierzenie.

Dane do oceny: Wygląd ogólny – kształt głowy i jej noszenie – woskówki, oczy i brwi – fizjonomia – budowa korpusu i postawa – struktura upierzenia – kolor upierzenia.

Obrączka
numer 11
I – 2002

Rys. Jean-Louis Friendel
Grafika: MU

ANGIELSKI SZLACHETNY WYSTAWOWY (EE 29)

N: Genuine Homer, F: Genuine Homer, A: Genuine Homer

Pochodzenie: Rasa powstała w Anglii, w pierwszych trzech dziesięcioleciach XX wieku.
Charakterystyka ogólna: Ma atletyczny wygląd, mocny, krótki, w kształcie klina korpus, wyprostowaną postawę, perłowe oczy.

Głowa z profilu linia czoła za woskówkami prawie niezauważalnie podnosi się, a następnie staje się bardziej stroma. Najwyższy jej punkt znajduje się nad oczami. Linia głowy nie może być spłaszczona, musi być bez załamań, doskonale wyprofilowana i zaokrąglająca się w kierunku karku. Patrząc z góry, głowa jest szeroka, najszersza między oczami.

Oczy perłowe lub białe, wyrażające odwagę oraz „inteligencję”.
Brwi bardzo wąskie i wyraźne, u odmian niebieskich szaro-czarne, u pozostałych odmian zgodne z kolorem upierzenia.

Dziób średniej długości, dość silny, część górna i dolna dzioba w miarę możliwości jednakowo silna. U wszystkich odmian barwnych ciemny, najlepiej czarny; ciemnorogowy u odmian o rozjaśnionym kolorze. **Woskówki** w kształcie litery „V”, o delikatnej strukturze, z podziałem lub nie na lewą i prawą.

Szyja średniej długości, dumnie podniesiona, silna u nasady, elegancko zwężająca się ku głowie. Dobrze wykrojone podgardle.

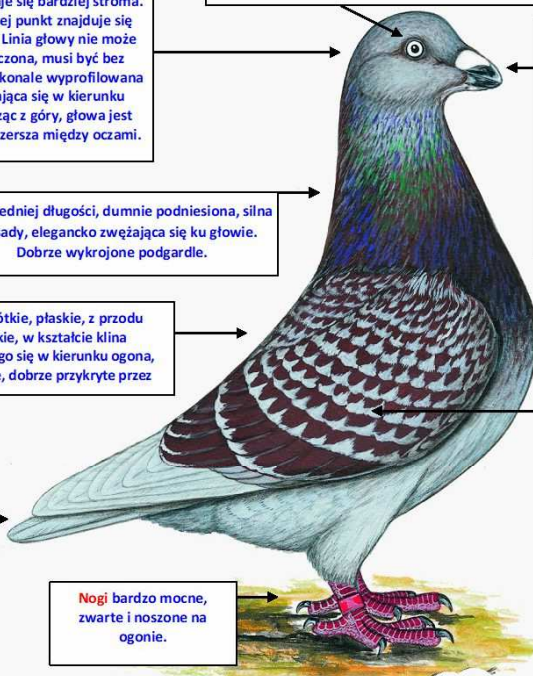
Pleczy krótkie, płaskie, z przodu szerokie, w kształcie klina zwężającego się w kierunku ogona, opadające, dobrze przykryte przez

Pierś szeroka, zaokrąglona, lekko uniesiona.

Skrzydła bardzo mocne, zwarte i noszone na ogonie.

Ogon bardzo wąski, dość krótki, nie dotykający podłoża.

Nogi bardzo mocne, zwarte i noszone na ogonie.

Upierzenie przylegające.

Kolory: Czarny, niebieski z czarnymi pasami, niebieski grochowy, ciemnoniebieski grochowy, niebieski oszroniony, czerwony oszroniony (grizzli), czerwonołowy, czerwonołowy grochowy, niebieskołowy grochowy.

Kolory i rysunek: Czyste. Pasiaste z niezbyt wąskimi pasami, biegnące możliwie równoległe. U grochowych rysunek równomiernie rozłożony i kontrastujący z podstawową barwą. Podstawowy kolor u oszronionych jest delikatny, w kolorze białej pleśni.

Duże wady: Pozioma linia pleców, płaska lub wąska pierś, długie plecy, szeroki ogon, zbyt wąska lub zbyt wysoka postawa, kanciasta głowa, zaczerwienione tęczówki.

Dane do oceny: Wygląd ogólny – kształt korpusu i postawa – głowa, oczy i brwi – dziób – struktura upierzenia – barwa upierzenia.

Obrączka
numer 9
I – 2002

Rys. Jean-Louis Friendel
Grafika: MU

Antwerpski wystawowy (EE 26)

N: Show Antwerp, F: Show Antwerp, A: Show Antwerp

Pochodzenie: Wyhodowany został w Anglii, w ostatnich trzech dekadach XIX wieku, jako wystawowy gołąb pocztowy, przez krzyżowanie antwerpskiego gołębia pocztowego z indianami, angielskimi mewkami i innymi rasami.

Charakterystyka ogólna: Gołąb o mocnym korpusie, o wznoszącej się figurze i głębokiej postawie, z masywną głową i dziobem (1/3 część długości lica).

Głowa duża i gruba, w kształcie jajka, którego węższa część stanowi dziób z czołem; dłuższa, tylna część głowy (część ciemienia z potylicą) łukowato ukształtowana, krótsza część głowy (dziób z czołem) zbliżona do koła, środkowa część głowy harmonijnie łączy się z przednią i tylną częścią głowy. Tylna część głowy powinna być możliwie jak najgrubsza, policzki dobrze zaznaczone. Patrząc z góry, głowa nieco klinowata, a linie boczne przebiegają od woskówek do potylicy bez zagłębień.

Oczy duże, o śmiałym spojrzeniu, dużym odstępem od górnej linii głowy, błyszczące, koloru od czerwonego do pomarańczowego.

Brwi wąskie, przy dziobie nieco szersze, o kolorze zależnym od barwy upierzenia.

Dziób mniej niż średniej długości, gruby, tępy, górna i dolna część dzioba tej samej grubości, dobrze zamknięty. **Woskówki** o delikatnej strukturze, krótkie, w kształcie skrzydeł, tylna część (patrząc z boku) w kształcie litery „S” i zgodna z łukiem dzioba i ciemienia.

Szyja raczej krótka, mniej niż średniej długości, mocna, podgardle dobrze zaokrąglone.

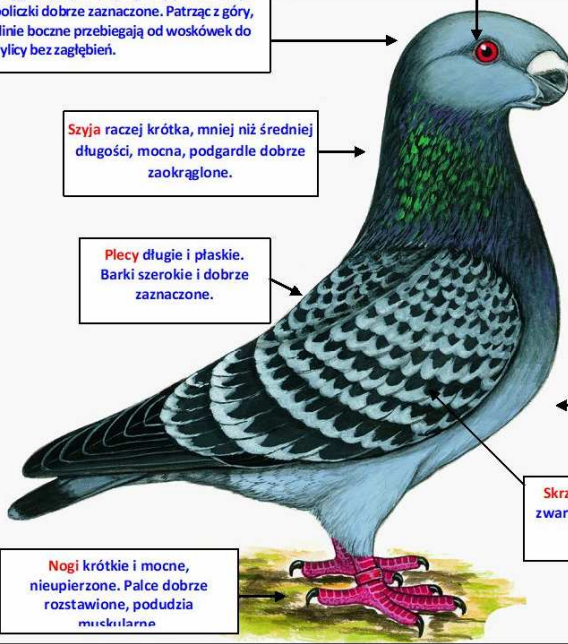
Plecy długie i płaskie. Barki szerokie i dobrze zaznaczone.

Pierś dobrze zaokrąglona i szeroka.

Ogon średniej długości, prawie dotykający podłoża, wąski, lecz o szerokich piórach.

Nogi krótkie i mocne, nieupierzone. Palce dobrze rozstawione, podudzia muskularne.

Skrzydła szerokie, dobrze zwarte, luźno spoczywające na ogonie.

Upierzenie gładkie, ściśle przylegające. **Rodzaje kolorów:** Jednobarwne: Biały, czarny, kawowy (dun), brązowy, niebieski z czarnymi pasami, niebieski bez pasów, ciemny (zdecydowanie ciemnoniebieski), dominujący czerwony, dominujący żółty, niebieskopłowy, brązowopłowy, czerwonopłowy, żółto-płowy, grochowy niebieski, grochowy ciemny, grochowy brązowo-płowy, grochowy czerwonopłowy, grochowy żółtopłowy, plamiste i oszronione w powyższych kolorach, tygrysy: czarny, kawowy, brązowy, niebieski, ciemny, czerwony, żółty. **Kolory i rysunek:** Kolory czyste, pasiaste z szerokimi pasami o nasyconej barwie. Intensywny metaliczny połysk upierzenia na szyi.

Duże wady: Zbyt mały wzrost, wąski korpus, pozioma postawa, wciągnięty ogon, wysoka postawa, kanciasta albo wąska głowa, zbyt słaby lub szpiczasty dziób, żabot na szyi, lotki w kształcie szabel (skrzyżowane końce).

Dane do oceny: Wygląd ogólny – kształt głowy, dzioba i woskówek – oczy i brwi – kształt i wielkość korpusu – postawa – struktura upierzenia – kolor upierzenia.

Obrączka
numer 11
I – 2002

Rys. Jean-Louis Friendel
Grafika: MU

Show Homer (EE 27)

N: Show Homer, F: Show Homer, A: Show Homer

Pochodzenie: Wyhodowany w Anglii pod koniec XIX wieku jako pocztowy wystawowy. Po sprowadzeniu do Niemiec, rozprzestrzenił się w Europie.

Charakterystyka ogólna: Mocny, z podniesionym korpusem, z bardzo długą głową i lśniącymi perłowymi oczami, o spojrzeniu ptaka drapieżnego.

Głowa bardzo długie czoło, długa i łukowato wygięta linia głowy, która wyraźnie wychodzi z dzioba, nieco lekko spłaszczona na czole, biegnie dalej w kształcie dobrze wygiętego łuku, przechodząc w linię karku. Patrząc z góry obie boczne linie począwszy od dzioba biegają prawie równoległe bez wybrzuszeń, nie mogą tworzyć klina.

Oczy perłowe (także u białych i plamistych), wyraźne. **Brwi** bardzo wąskie i czarnoszare, u odmian o jasnym ubarwieniu zgodne z kolorem upierzenia.

Szyja średniej długości, szeroka u podstawy i pięknie zwężająca się w kierunku głowy. Podgardle dobrze wykrojone.

Tułów długi, proporcjonalny do długości głowy.

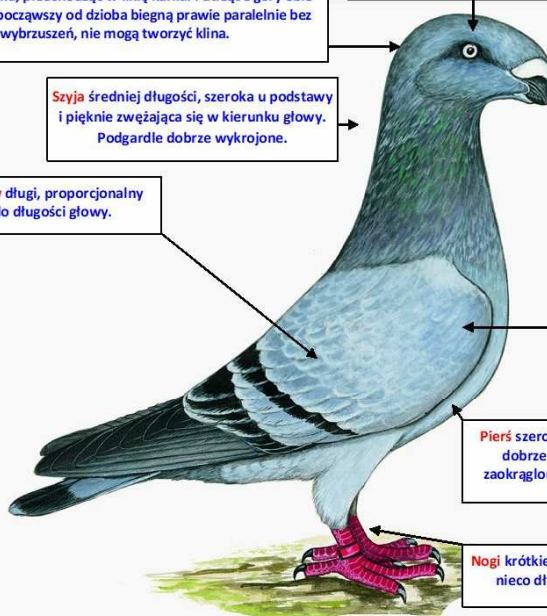
Dziób średniej długości, bardzo mocny i tępy, dobrze zamykający się, czarny, dopuszczalny u odmian jasnych koloru rogowego. Woskówki o delikatnej strukturze, możliwie małe, bez lub ze szczeliną między nimi, w kształcie litery „V”.

Skrzydła średniej długości, dobrze przykrywające plecy, lekko spoczywające na ogonie.

Pierś szeroka, dobrze zaokrąglona.

Ogon średniej długości i wąski.

Nogi krótkie i nieupierzone, poduzia nieco dłuższe i bardzo mocne.

Upierzenie: gładkie i mocno przylegające.

Kolory i rysunek: Białe, czarne, kawowe (dun), czerwone, żółte, brązowe, niebieskie z czarnymi pasami, niebieskie bez pasów, ciemnoniebieskie, czerwone dominujące, żółte dominujące, niebieskopłowe, niebieskopłowe bez pasów, brązowopłowe, czerwonepłowe, żółtopłowe, niebieskie grochowe, ciemnoniebieskie grochowe, niebieskopłowe grochowe, brązowopłowe grochowe, czerwonepłowe grochowe, żółtopłowe grochowe. Szeki i szymle w tych samych kolorach. Tygrysie w kolorze czarnym, ciemnoniebieskim, brązowym, niebieskim, czerwonym i żółtym.

Kolory zdecydowanie lśniące, czysta grochowość, która powinna być także na podudziach, brzuchu i plecach.

Duże wady: Ponad miarę długie pióra, wypelnione podgardle, długa i cienka szyja, mały (wciągnięty) ogon, długie nogi, upierzone palce, cienki lub długi dziób, wąskie lub kanciaste czoło.

Dane do oceny: Wygląd ogólny – głowa i dziób – woskówki – oczy i brwi – czoło i podgardle – tułów (szerokość) i pierś (głębokość) – szyja i postawa – upierzenie – kolor upierzenia.

Obrączka
numer 11
I – 2002

Rys. Jean-Louis Friendel
Grafika: MU

KĄCIK FILATELISTYCZNY

Poczta Togo wprowadziła do obiegu pocztowego w 2016 roku znaczki pocztowe w postaci dwóch bloczków znaczków pocztowych prezentujące dzikie gołębie.

Górny bloczek od lewej przedstawia: gołąbki płomienne, następnie gołębie skalne, niżej: białe gołębie nie są sierpówkami (błędny podpis), gołąb nikobarski. Gołębie w locie, to gołębi skalne.

Dolny bloczek przedstawia od lewej: turkawki zwyczajne, po prawej: owocer czerwonolicy, następnie dwa owocery mariańskie, w prawym górnym rogu: owocer różowogłowy.

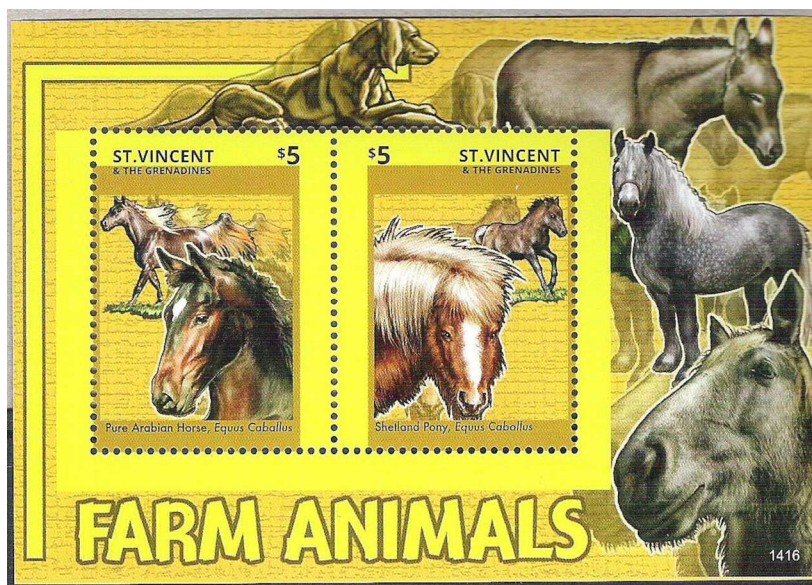

Poczta Saint Vincent i Grenadyny (niepodległe, wyspiarskie państwo na Morzu Karaibskim, w archipelagu Małych Antyli, ze stolicą Kingstown, monarchia w składzie brytyjskiej Wspólnoty Narodów) wprowadziła do obiegu pocztowego (bez daty) bloczek znaczków pocztowych, przedstawiający zwierzęta domowe.

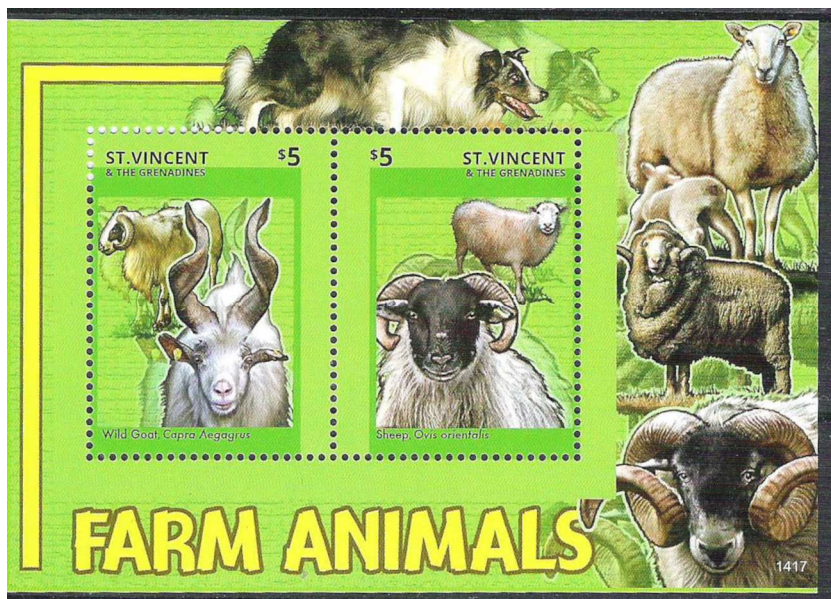
Bloczek z ptakami przedstawia od lewej: gęsi, kaczki, indyki i kury. Bloczek z bydłem przedstawia od lewej: bydło rasy charolaise (szarolez - rasa francuska), indyjskie bydło zebu, bizony i świnie domowe rasy landrace (duńska rasa).

Bloczek z końmi przedstawia od lewej: konie arabskie i szetlandzkie.

Bloczek z owcami przedstawia od lewej: kozy bezoarowe i owce.

Prezentowane walory filatelistyczne pochodzą ze zbiorów pana Janusza Marchelskiego.

Opracowanie: Zdzisław Jakubanis